

Miként lehet szép női kebelt elérni.

A kebel szépsége a női háj egyik legelőkelibbé, melynek adományozásában a természet nem mutatja magát pazarlónak. Ennek előnye a hölgyek szívesen fogadják tudomásul venni, hogy létezik egy oly teljesen ártatlan szer, melylyel a természet szelíd módon kényesíthető, hogy ebben a tekintetben kevésbé fukar legyen. E szer, mely a főnem párisi hölgyvilágban már ismeretes, a **Ratié-féle PIULES ORIENTALES** használatából áll, mely pillókat a leg híresebb párisi orvosok által jóknak vannak elismerve és sőt még ama tulajdonsággal bírnak, hogy a női kebel fejleszti és újra helyrehozzák, a szöveteket erősítik, a vállak esontudorodásait elsimítják és a kebel idomainak egyáltalában diszkrét tetszőségeit kölcsönözik. Hatása abban áll, hogy a táplálékplasztikai anyagokká való alakulását elősegítik, mely többiek a melliajon megállapodnak. Az egy-

J. RATIÉ, Pharmacia, 5. Passage Verdau, Paris. Raktár Ausztria-Magyarországra: Budapest, **Török József** gyógyszer. Király-u. 12.

Karácsonyi vásár!!
Óriási raktárt tartok a legszebb **Karácsonyfa díszekből**, ajánlok továbbá karácsonyi ajándéknak nagy Családi Doboz-levelepapírost. Most érkeztek legfinomabb luxus levelepapírok aquarel-festéshez minták, finom bőrárak, luxus-csikkok. Raktáram megjelöltésére a t. közönséget tiszteltetl megírom.

KLEIN VILMOS papirkereskedése, BUDAPEST.
VIII., Kerepesi-út 73 és IV., Kossuth Lajos-u. 20. Vidéki megbízások legpontosabban esküszötteknek. 8951

SZŐLŐOOLTVÁNYOK
szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 hoz- és csomófajokban fajtisztán, teljes jóállással.

Élőkerítés.
Gleditschia esemeték és magyák. Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriási tövisű, igen gyorsan fejlődő sövényűvövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül esékély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendelkezés rajzokkal ellátott útmutatási és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer esemete elég 200 méterre. — Ára 6 ft.

Diócsesemetek.
Óriási jövedelmet biztosító vándorlógó füve ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt. Számos fennymutató főárjegyek ingyen és bérmentve küldtek minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldtetni kéri, nincsen az a ház, vagy család, a hol annak aralmát hasznára ne fordítanak, városon, falun, pusztán, gazdag, egy szegény családdal egyaránt. Így még azoknak is igen érdekeltnek áll kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglalatait, melyek mindenkinek nagy hasznát tesznek. Cím: **Lemelléki első szőlőoltványtelep** Nagy Kágya, u. p. Szénelyhíd.

Pemetefucukorka
rekedség köhögés és hurut ellen.
ARA 60 fillér

Kapható minden gyógyszerárban.

Óvás! 9027

A főváros, valamint a vidék és a külföld több nagyobb városában hírneves **Margit-erme arczszépitő készítményem**hez a családiasig hasonló utánaatok és hamisítványok hoztak forgalomba. A dobozok alakja, színe, a felirat, családiasig hasonlítanak az én általam forgalomba hozott készítményeimhez. Ezen hamisítványok célja a n. é. közönség megtévesztése, tévítvásvetése. Figyelmeztetem a mályon tisztelt hölgyközönséget, hogy bevásárlásuknál határozottan **Faldu Kelemen-féle Margit-ermet** kérjenek és csak azon dobozokat fogadják el, melyek ezimeres védjeggyel vannak lezárva. Készítményeim (dobozok alakja, színe, az azon levő felirat, Margit-erme elnevezés, család ezimeres védjegye) törvényesen be vannak jegyezve, a hamisítók és utánozók a törvény teljes szigorával foglank büntetetténi. Egy kis tégely **Margit-erme** 1 korona, egy nagy tégely **Margit-erme** 2 korona, egy drb. **Margit-szappan** 70 fillér, egy dr. **Margit-pouder** 1 kor. 20 fill. **Margit-arozv** 1 korona; Megrendelhetők **FALDES KELEMEN** gyógyszerárban **aradon**, valamint a fő-raktárból: **Török József** gyógyszerárából **Budapestben**.

Kitüntetve. Alapítva 1879-ben.
A legszebb, legalkalmasabb és legelőkelőbb

karácsonyi ajándék

egy életnagyságu arczkép, mert örök bocsó van és egyszerűen szoborral, továbbá előnyös nász-, névnap, születésnap, vagy egyéb alkalmi és ünnepi ajándéknak szolgál, de még is mint örökös emlék (különösen megholtakra) föltétele alkalmas. Ezeket az arczképeket bármilyen beállítás-fénykép után a legfinomabb kivitelben készíttem el. Nagysága 40:50 cm. Ára 3 frt.

Kü hásonlatosságért és tartósságért keserkedem. A fényképet aréletlen állapotban küldöm vissza. A képet 10 nap alatt elkészítem. (Karácsonyi ajándéknak szánt képeket tessék minél előbb megrendelni.)

Bodascher Siegfried, festészeti műintézet. Bécs, II., Praterstrasse 61.

Hölgyeknek!

Piona-erme.

Legújabb és orvosi szaktekintélyek által is elismert, biztos hatású és arczszépitő szer, eltávolít minden bőrtisztatlanságot és rövid használat után vakító fényérő, üdév teszi az arczbört.

Figyelmeztetés! Készítményem nagy közkeveltsége miatt hamisítványokat hoznak forgalomba; csakis az valódi Piona-erme 1 kor. 1 drb Piona-szappan 80 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban. Szétküldési raktár: **Alexander János** gyógyszerára **Szolnokon**. Budapesti főraktárak: **Török-féle** gyógyszerárban Király-utca 12. és **Andrássy-ut 29.** **Kerpel-féle** gyógyszerár Lipót-körút 28. szám és **Thalmayer és Seita** utraknál.

SERRAVALLO 8984

CHINA-BORA VASSAL
kiváló helyreállító szer **gyengék, vérszegénység és lábbadozók** számára. Ajánlja és használja orvosi kitüntetésekkel, 1000-nál több orvosi elismeréssel.

Kitűnő íz.

Kitűnőttve több arany és ezüst érmmel

Árak: 1/2 literes üveg K 2.40, 1 literes üveg K 4.40.

Kapható minden gyógyszerárban.

Serravallo J. gyógyszer. Triestben

HÖLGYEIM!

Csak egyszer próbákozzon rendeljék meg a csodabátsún, valódi angol szépitő szer, **Ugorka-tejet**, és meg fognak róla győződni, hogy ezen csodaszer azonnal eltávolít széplőt, májfoltozt, mindenféle tisztatlanságot az arczról és a bőrnék gyönyörű üdévget, fiataloságot kölcsönöz. Valódi angol minőségben kapható csakis **BALASSA KORNÉL** gyógyszerárában a vörös keresztű **Temesvár**. Ára 2 kor. Valódi angol **Ugorka-szappan** 1 K, 3 drb 2.40 K. **Pouder** 1.20 és 2 K. Utánvétellel is küldetik.

VASÁRNAPI UJSÁG

48. SZÁM. 1901. BUDAPEST, DECEMBER 1. 48. ÉVFOLYAM.

Előzetes feltételek VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt	egész évre 24 korona	Csopán a VASÁRNAPI UJSÁG	egész évre 16 korona	A POLITIKAI UJDONSÁGOK	egész évre 10 korona	Külföldi előfizetőknek a postallag meghatározott viteldij is csatolandó.
	fél évre 12		fél évre 8	(a Világkrónikával)	fél évre 5	

MÁTYÁS KIRÁLY EMLÉKE.

Négy száz éve múlt már, hogy a nagy király, igazságos Mátyás meghalt, de annak a dicsőségnek sugarai, melyet egykor nemzetére árasztott, ma is fénylenek s emlékezete most is él a magyar nép szívében; nem törölközték azt onnan ki az idők viharai, nem az iszonyú megpróbáltatások, melyeken azóta nemzetünk keresztül ment. Csak olyan fedelmek emlékeit őrzik így meg a népek, a kik valóban nagyok voltak. És Mátyás király emlékének méltó külső jele még sem volt eddig a haza földén, csak most jutottunk oda, hogy szülővárosában, Kolozsvárott, díszes szobormű fogja hirdetni a nagy király dicsőségét s a nemzet ki nem alvó kegyeletét.

Galeotti kevésbbé" hízolgón nyilatkozik Mátyás külsejéről. Szerinte közepes erjű, nem igen dús, kissé göndör, sűrű, leeresztett haja, élénk és tüzes szemei, veres arczszíne van, kezén újjai hosszúk, melyek közül a legkisebbiket nem bírja egészen kinyújtani; mikor lovagol, egész arasznyival magasabbnak látszik, mint járás közben.

Mátyás nem hiában állt összeköttetésben Olaszországgal és művészeivel; meg is örökölték vonásait érezben, pecséten, hártján, vásznon, köben egyaránt.

Kolozsvár városa azonban nemcsak szobor felállításáról gondoskodott, hanem helyreállította Mátyás fenmaradt szülőházát is. A szobor elkészülése alkalmára pedig díszes munka kiadásáról gondoskodott, mely az Athenaeum irodalmi társulatnál most jelent meg "Mátyás király emlékkönyv" cím alatt, melyben sok kitűnő szerző mindazt megírja, a mit a nagy királyról tudni lehet s melyben közölve van számos rá vonatkozó ábrázolás is. E könyvből — melyet dr. Márki Sándor szerkesztett — bemutatunk most néhány képet, az azokra vonatkozó adatokkal együtt.

MÁTYÁS KIRÁLY. — Rubens festménye.

Mátyás külsejét Bonfini így írja le: "Testének alkata a középszerűnél valamivel nagyobbcska vala, kiválóan szép, nemes tekintetű s piros arczú, szőke hajú; szépségének összehúzott szemöldei, eleven és feketélő szemei s hibátlan orra nem közönséges dísz adának; nézése szabad és egyenes, az oroszlán szokásaként, nézés közben csaknem sohasem hunyorítva. Kegyet mindig állandó nézéssel fejezte ki; a kire azonban kancsal szemmel nézett, ez azt jelentette, hogy az illető kellemetlen neki. Kissé előrenyúló nyaka és álla volt. Ehhez illett feje; t. i. sem kicsinynek, sem nagyoknak nem volt mondható, homloka kissé magas. Erős tagjai arányosak voltak: gömbölyű karja, hosszú keze, széles vállja és domború melle volt. Ellenben kissé másformák voltak láb-szárai; de a lovaglásra nagyon alkalmasak. Telt test szép volt, melynek fehér színe rózsapirosal váltakozott". A többi részt, melyek Mátyás belső tulajdonaira vonatkoznak, itt mellőzzük.

Dús terméstöbbletek létrehozatalára,

az összes gabonafélék, takarmányvetések, hurgonya, répa és tengeri alá, kivált gyengén sikerült vetések feljavítására, legfőképp pedig szőlők trágyázására, ugyszintén dinnye és konyhakertiek (uborka, tök) hihetetlen termésköszására ajánljuk

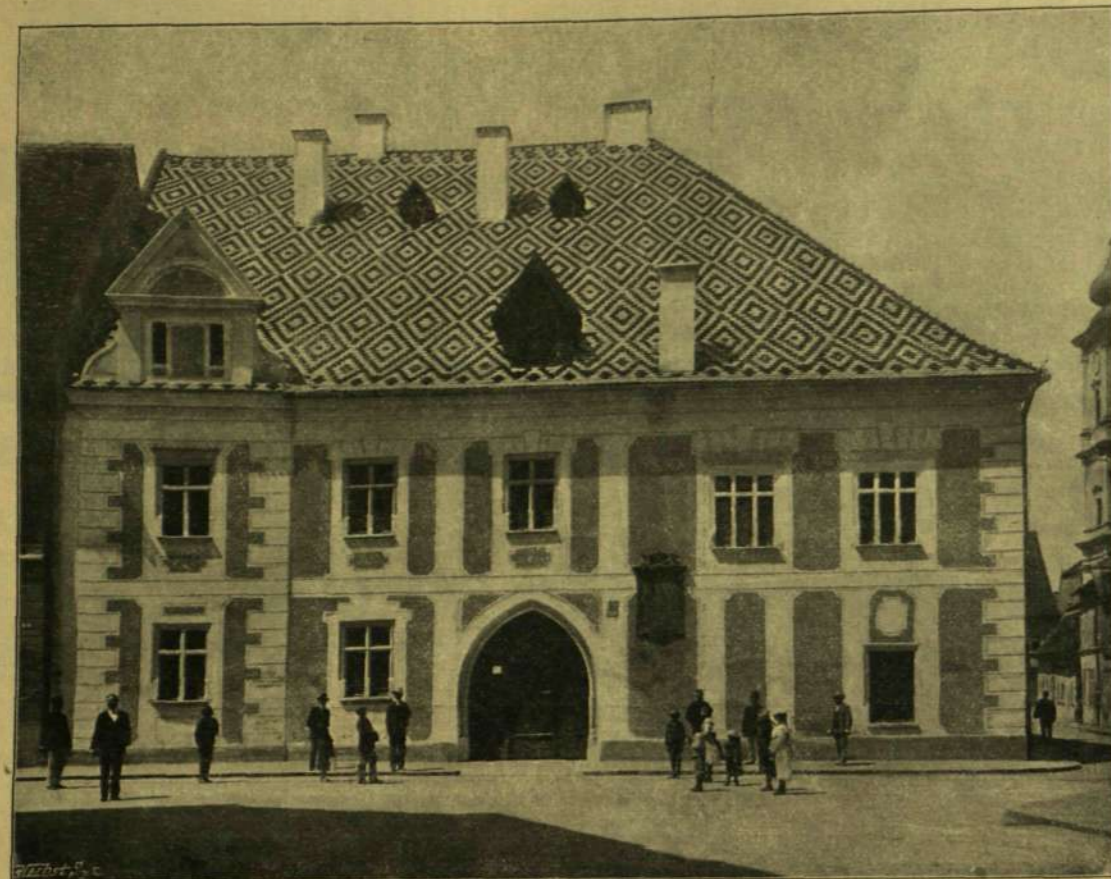
száritott kőbányai hizottsertés-trágyánkat,

mely bámulatos gyors és biztos hatása által feltűnő elterjedésre tett szert és lényeges megtakarításokat tesz lehetővé.

Megrendelések intézendők

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓ-GYÁR
Bosányi, Schietrumpf és Társa
BUDAPEST, V., Bálvány-utca 2.

Kimerítő prospectus ingyen és bérmentve

A Mátyas-Emlékház Kolozsvárott, az újáépítés után.

MÁTYS KIRÁLY SZÜLŐHÁZA KOLOSZVÁRÓTT, AZ ÚJÁÉPÍTÉS UTÁN.

Kép is számos maradt fenn Mátyas királyról, részint egykorúak, részint későbbiek. Ez utóbbiak közül művészi becsénél fogva legértékesebb a XVII. század elejéről való Rubens Péter Pál Mátyas-képe Antwerpenben, a Plantin-Moretus múzeumban, mely a királyt balra fordult arczában, világos gesztenyeszín hajjal, virágkoszorúval, vállán barna és fehér prémű palásttal ábrázolja; 0,63—0,49 méter nagyságú mellkép. Moretus Balthasar készíttette 1612—16 közt, ki előtt Mátyas nagy tiszteléken állt. Szemmel látható, hogy Rubens a Jovius-féle 1575-ben készült metszetek nyomán dolgozott. Egyik tanítványa festette a képet s ő csak az arczot fejezte be.

A fennmaradt legjobb ábrázolatok felhasználásával alkotta Fadrusz János a kolozsvári szobrot. Fadrusz a királyt mint győztes hadvezért mutatja be egy bátyafokon állva, melynek épen ezért építészeti kiképzése teljesen egyszerű s legfőbb dísz a két oldalt félkör alakban elhelyezett feljárom-féle. A király fedetlen, babérgyűrűs fővel nyugodtan ül erős harci ménén teljes fegyverzetben. A mén feje meg van hajtva, mi által a király alakja annál szebbül tűnik. A király győző kardját lova nyakán keresztbe fektetve tartja, rajta nyugszik mindkét keze s messze tekint, mintha képeletében az egész Magyarországot lebegne előtte. Igaz, hogy ez az alak csak a győző nagy királyt, a hadvezért, az öntudatos államfért, a dicsőség bajnokát mutatja be; de ezt teljes erővel, biztosan. Ilyen az a Mátyas, kit a krónika, ének, régiek és újabb költészet s a néphagyomány dicsőít és emlékeztet megörözt, a ki képeletünkben mint a múlt fényes dicsőségének megtestesülése él. A király alakja uralkodik az egész környezetben, négy alakot helyezett el.

Jobbra lenn két magyar vitéz a győzelmes csatában nyert zászlókat teszi a király lába elé, balra egy magyar vitéz tekint rá lelkesen, zászlót lobogtatva s egy másik öreg vitéz sisakját kezében tartva, csodálattal telt áhitattal néz fel a királyra.

Bemutatjuk Mátyas király szülőházát is, a mint az újonnan helyre van állítva.

A kolozsvári főter (újabbban Mátyas-király-ter) éjszakai nyugati szögletén egy szűk útca nyílik (eddig: Ó-vár-útca, újabbban: Mátyas-király-útca), s vezet be Kolozsvár legrégebb városrészébe, az Ó-várba, melynek helyén 1800 évvel ezelőtt a római Dacia egyik városát, Napocát építették.

Ezt a Mátyas-király-útcazt keresztül vágja a Torony-útca. A két útca összetorkolásánál

megállva, a szemlélő szembe találja magát a Mátyas király születés-házával.

Erről a legrészletesebb forrás, a száz évvel később élt Heltai Gáspár krónikája így szól: „Szilágyi Erzsébet szülé kedig Mátyasát Colosvárott Erdélyben, mikoron irának Christus urunknak születése után, 1443 böjt második havának huszonhetedik napján, reggel három órákor. Mert az Erzsébet asszony akkor Colosvárott szállott vala, jöven Szilágyból, egy szőlőműves gazdag embernél, ki lakik vala az Ó-várban, egyenes arczól mikoron bemennek az Ó-várban, egy kőházban. És az ember száz vala. Annál marada szálláson az Erzsébet asszony a szülésnek utána egy néhány eszten-deig. És ott vitték a fiát, Mátyas, legelőször is az iskolába. Hogy annak utána magyar királváltá lón Mátyas, nagyon megajándékozta a gazdát és jeles szabadsággal meglátogatta. Mostan is a vas ajtókon és az vas táblákon rajta vagyon az Mátyas király cimere, az arany gyűrűs holló. És örök emlékeztetre megajándékozta az várost is igen nagy és jeles privilegiummal és szabadsággal.”

Azonban az újabb kutatások szerint Heltai tévesen állítja, hogy a ház akkori tulajdonosa száz lett volna, hanem igenis Mészáros Jakab, a kinek veje, a száz Kolb István, csak Mátyas halála után jutott a ház birtokába.

A nevezetes ház aztán egymásután számos tulajdonosra szállott, míg végre 1746 táján a város megvásárolta.

Sokáig használaton kívül bezárva állott, utóbb pedig katonai laktanyává lett. 1880-ban emléktáblával jelölték meg, majd a legújabb időben restaurálták s jelenleg az erdélyrészi néprajzi múzeum van benne elhelyezve.

M^{ne} GUVÁP ÉS PORONTYAL.

Irtá Mikszáth Kálmán.

Ennek a történetnek a központja egy fa. S az se valami előkelő, a fűzfa. De mit bánom én, hiszen csak a lakójával törődtem, az pedig nem volt arisztokrata, a ki különbséget tegyen díszfák és közönséges fák közt.

Ámbár ki állhat ma jót az érzelmekért? Valami úrbánomság okvetlenül lakott benne. Hiszen a vadkacsák nemzetsége odalent a földön költ, ha én eltagnám, a nóta mondaná. Kergő ruca, sipos réce, makk ruca, sarlós ruca, majd mind alacsonyra rakja fészket, csalitos helyekre, sekély vizeknél, erek, locsogók mellett, bujalevű növénybokor alá.

A magasban született vadréce nagy ritkaság s nem is szolgál az semminemű előnyére röp-

tében, usztában a vadkacsa-társadalom előtt. És mégis a magasba rakja fészket némelyik, a kiből van egy kis stréberség.

Ilyen volt madame Gvuáp is, az egyetlen vadréce, a kit alaposan ismertem. Azaz, dehogyan ismertem, dehogyan. Mindennap láttam vagy húszszor, de még se tudtam megkülönböztetni a többiektől. Nincs hozzá elég éles eszem. Ugyanaz a fej, azok az okos, barna szemek mindenkinél, narancsvörös láb, zöldessárga csőr és az egyforma tolette: ibolyaszínnel zománcozott szárny, rozsdavörös begy, stb. Szakasztott olyan az egyik, mint a másik.

Jó helyen volt a fészek, igazán jó helyen. Madame Gvuáp (így neveztem el, mert így mutogatta be magát, ha társaival röptében találkozott) okossága mindenben nyilvánult, tehát a fészek helyének megválasztásában is. A vén fűzfát, melynek tetején volt a fészek, nagyon alkalmasnak lehetett mondani. Igaz, hogy közel volt a házunkhoz, tehát az emberekhez, de védte az, hogy a könyékén, a kertünk alján vizek fakadtak a talajból. Minél fogva a vásott parasztyerekek, a kik szeretik a kácsa tojásait kieszni, a kicsinyeit elrabolni, nem könnyen férhettek a fűzfához, a vízben kellett volna gázolniok. Ellenben maga a fűzfa szereti a vizet s a kacsaszonságnak is nagy mulatság, mikor a tojásokon ül, ha kikukkantván a fészekből, megláthatja magát alant a vízben. Ki látott már asszonyi lakást tükör nélkül?

Azonfelül ott volt a közelben keletnek a nád-dal benőtt tó, a hova elmehetett néha uszkálni, fürdeni, társalogni a többi récékkel, délről a kenderázatok békái muzsikáltak, alig húsz lépésnyire, mocsaras rét alján, hol bőven termett a békalenőse, harmatkása. Főléges hely volt ez. Koszt, kvártély, mosás úgyszólván egy helyen.

Gvuáp asszonyság igen tisztességes anya volt. Ezzel tűnt föl előttem, a ki megfigyeltem, ezzel nyerte meg nagyrabecsülésem; szerény volt egész lénye s folytonos munkásságban telt el napja. A mellett egyedül vitte a háztartást, egyedül nevelte kicsinyeit és soha se láttam őt henylkedve, léháskodva, mint más récéket gavallérok társaságában.

Pedig de csinosak, de helyesek ezek a gácsérek! Kivált mikor gátlában vannak. A fekete-zöld ércszínű nyakukkal, a kunkorodó hetyke tollaikkal. Két rendbeli ruhát egy állatnak se adott a természet, csak épen a gácsérnek. No, ugyan volt kiert ennyire megerőltetnie magát! Hitvány népség a gácsér. Apa nem tud lenni, csak legény, mindig csak legény. Lakodalom völgyön-hegyen, ma itten, holnap ottan, most ezzel, máskor azzal. — Új szerető, új nádas. Bizony minden útja utolsó út lehet.

Még jól sem lakott, már ösztökéli a vágy, úzi, hajlja az anyai ösztön. Jaj, baza kell nemem! Eg alatta a víz, a min uszkál, sőtét eshetőségéről homályos sejtelmeket kelve suhog a nádas. Főlemelkedik hát nagy sietve a magasba, előre nyújtva s ide-oda forgatva a fejét, száll, száll néhány gvuáp kiáltást hallatva, sajátos sziszegő szárnyuhogással a fészke irányában. Ahogy aztán a fűzfa fölé ér, egyszerre kitérja szárnyait, hol jobbra, hol balra dőlve, kalimpálva vágódik le.

A maga körültekintő okosságával átgondol minden részletet, még a jövő esélyei ellen is védi a kicsinyeit.

Ha vadászni megy a lápra, a locsogókra, néhány előre kiszemelt réce barátjától is fölkeresi, egyszerűen azért, hogy meglássák s hogy újra megmondja nekik:

— Itt vagyok, semmi bajom, eljövök, fölkereslek holnap is. De ha nem jönnek el, az annyit jelent, hogy bajom történt, vagy már nem élek. Menjete el akkor a fűzfához a falú mellett, az én fészke van rajta, helyettesítsen valamelyiket.

Réce szomszédasszony, réce sógorasszony megéri jó szívvel** s Gvuáp anyó megint vizsgálgyekszik fészke. Egy nap, mint más nap egyformán zaklatott életviszonyok közt érkeznek meg végre a nagy nap, bekövetkező a legnagyobb csoda a világon: kibújnak a tojásból a Gvuáp anyó kisasszonykái és fiacskái.

Elvenség, nyüzsgés támad a fészekben. A kicsinyek mindjárt tökéletesek és kikívánkozna a nagy világha. Nem kell előbb járni, be-zélni tanulniok, iskolát járniok. Mindjárt mindent tudnak s türelmetlenül csipogják:

— Vétközz, vén imposztor! Elég volt a szeretkezésből.

Sokkal inkább restelhetné gácsér uram, hogy nincs benne semmi férfias kötelességtudás, semmi karakter, hogy mindig csak vig legény és nem egyéb. Hiszen a kacsaszonszók közt is akad könnyelmű dáma, a ki nem törődik az anyasággal, az erkölcsessel és semmivel, rozsi is akad, jó is akad, de a gácsérok közt nem akad jó, az mind egy bordában van szóve, az mind parázna és bohéme.

Ime, a szegény mme Gvuáp, hát nem vérlázító az ő sorsa! Az a rettenetes sivár elhagyatottság! Pedig hát férje van, vagy volt. Hiszen nem lehet azt tagadni, mert a tojások végre is nem teremnek maguktól. Hát illik az, hogy ő most nincs itt, most, mikor a legnagyobb gondok

közé jutott az asszony, épen a házasság következményei miatt? Utálatos az ilyen élet! Ott kujtorog valahol a harmadik, negyedik határban, ha ugyan nem a „Soór-on“* összeverődve vig czimborákkal, szabad nőszemélyekkel.

Egy darabig magam is láttam az ipsét. Értem Gvuáp urat, vagy hogy nevezem? A fészek-rakás idején még együtt jártak madame és monsieur, mert a fészek-építés a természet rendje szerint is még a gácsér kötelessége féligmeddig. Itt volt, itt kényeskedett. Mondhatom, léha fráter. Körülnézték együtt a fűzfát és környékét néhányszor és úgy látszott, jónak találták. De most utólag átgondolva viseletüket, arra a meggyőződésre jutok, hogy valamelyes differenciák voltak köztük. Hiszen van az minden lakáskeresésnél. Ki lehetett érezni valami habozást, sőt meg mernék rá esküdni, hogy disputáltak is.

A fűzfán volt egy régi varju-fészek, szomorú rozoga állapotban. Gácsér úr nyilván így szólt: — Minek volna új fészket építeni? Ugy nézem, elég jó lesz ez a varju-tanya is. A fészek-építés fáradságos munka, szívem; minek erőltetnők meg magunkat?

— De mit szólnak hozzá a többi récék? — ellenveté Gvuápné. — Engem itélnék meg, nem téged.

— No persze. Hogyne! Ilyenek vagytok ti asszonyok. Ujat, ujat, mindig valamit ujat. Ennél maradunk, punktum.

Ez hát az oka, hogy napokig haboztak s aztán feltűnő hamarosan megigazgatták a régi varju-vaczkot. Monsieur Gvuáp azt is kelleltlenül csinálta. Jött ugyan egypárszor, ő is piszkálta, egyengette a régi, megfeketedett gallyacskákat a csőrével, de csak épen hogy tessék-lássek. Nem tört bele a dereka.

Madame nem találta elég jónak a fészket. A saját szorgalmából kezdte kibélelni puha nád-dal, illatos füvekkel, a gácsér most már ritkábban jött, a tojás idején pedig elmaradt végképen. Ott vigye az ördög, a hol van.

Minden baj, minden gond a szegény madame nyakába szakadt. Ott ül szorgalmasan, szeretettel a fészken, ábrándozva leendő kicsinyeiről. Nem unalmas ez neki. De a gyomra, az az átkozott gyomor fölzaraja. Ennie kell napközben és elhagyni a fészket.

Hiszen az eléstár közel van, de a leszállás mégis veszedelemmel jár. Ravasz, szemes, óvatos, de a vadászok is értik a mesterségüket. Bizony minden útja utolsó út lehet.

Még jól sem lakott, már ösztökéli a vágy, úzi, hajlja az anyai ösztön. Jaj, baza kell nemem! Eg alatta a víz, a min uszkál, sőtét eshetőségéről homályos sejtelmeket kelve suhog a nádas. Főlemelkedik hát nagy sietve a magasba, előre nyújtva s ide-oda forgatva a fejét, száll, száll néhány gvuáp kiáltást hallatva, sajátos sziszegő szárnyuhogással a fészke irányában. Ahogy aztán a fűzfa fölé ér, egyszerre kitérja szárnyait, hol jobbra, hol balra dőlve, kalimpálva vágódik le.

A maga körültekintő okosságával átgondol minden részletet, még a jövő esélyei ellen is védi a kicsinyeit.

Ha vadászni megy a lápra, a locsogókra, néhány előre kiszemelt réce barátjától is fölkeresi, egyszerűen azért, hogy meglássák s hogy újra megmondja nekik:

— Itt vagyok, semmi bajom, eljövök, fölkereslek holnap is. De ha nem jönnek el, az annyit jelent, hogy bajom történt, vagy már nem élek. Menjete el akkor a fűzfához a falú mellett, az én fészke van rajta, helyettesítsen valamelyiket.

Réce szomszédasszony, réce sógorasszony megéri jó szívvel** s Gvuáp anyó megint vizsgálgyekszik fészke. Egy nap, mint más nap egyformán zaklatott életviszonyok közt érkeznek meg végre a nagy nap, bekövetkező a legnagyobb csoda a világon: kibújnak a tojásból a Gvuáp anyó kisasszonykái és fiacskái.

Elvenség, nyüzsgés támad a fészekben. A kicsinyek mindjárt tökéletesek és kikívánkozna a nagy világha. Nem kell előbb járni, be-zélni tanulniok, iskolát járniok. Mindjárt mindent tudnak s türelmetlenül csipogják:

— Vétközz, vén imposztor! Elég volt a szeretkezésből.

Sokkal inkább restelhetné gácsér uram, hogy nincs benne semmi férfias kötelességtudás, semmi karakter, hogy mindig csak vig legény és nem egyéb. Hiszen a kacsaszonszók közt is akad könnyelmű dáma, a ki nem törődik az anyasággal, az erkölcsessel és semmivel, rozsi is akad, jó is akad, de a gácsérok közt nem akad jó, az mind egy bordában van szóve, az mind parázna és bohéme.

Ime, a szegény mme Gvuáp, hát nem vérlázító az ő sorsa! Az a rettenetes sivár elhagyatottság! Pedig hát férje van, vagy volt. Hiszen nem lehet azt tagadni, mert a tojások végre is nem teremnek maguktól. Hát illik az, hogy ő most nincs itt, most, mikor a legnagyobb gondok

GVUÁP ÉS PORONTYAL.

Görö Lajos rajza.

— Menjünk, anyám, világot próbálni. Gvuáp anyó igyekszik őket marasztalni, csak legalább egy éjszakára.

— Majd holnap, holnap kiviszlek a vizekre. Ah, milyen ez az éjszaka a fészekben. Képzhetni, mennyi vidámság, mennyi kérdés-ködé . . . Beszélj nekünk, anyánk, a nagyvilágról! Mi mindent láttál, tapasztaltál jártadban-szálltadban a nádasok erdejében, a patakok ezüst pántlikájában? Beszélj nekünk a csodákról, harmatkása hegyről, a pondró-pecsenyével kibéltet barlangokról és mindenről, a mik ott vannak!

— Aludjatok inkább, hogy erőtek legyen az útra.

Alighogy pirkad az ég keleten, hűs hajnali szellő a vén fűzfát hogy megrázza, már unszolják türelmetlenül:

— Menjünk már, anyánk!

— Várjátok meg előbb a reggelt!

A reggel is megérkezik; minden lény, minden tárgy, a kit feketére festett az éjszaka, visszakapja a maga igazi alakját és igazi színét.

— Reggel van már, anyánk!

— Várjátok meg előbb a napot. Hídegek a vizek, édeském, míg a napocska meg nem süti.

Kél a nap is immár, kibúvik és csúszik egyre följobb-följobb, megsüti a fakát, a füvet, aranyárgán fénylik a tó odaát, épen szemben velük szunyogok tánczolnak a napsugarakban, mint valami keringő dervisek.

— No, menjünk már, mamóká!

— Hát jól van, menjünk Isten nevében.

És most aztán elkezdődik az érdekes jelenet, a nagy indulás.

Az öreg leszáll egyedül, alant, közel a földhöz kővályog, megvizsgálja, hol talál egy kis száraz, pázsitos helyet, majd egy nagy félkarajt röpill be magasan, hogy megcsinálja a programot a terepviszonyokhoz képest.

Hamar megy ez, hamar kiismeri magát, melyik a legjobb út az erekhez!

Nyugodtan vágódik le a magasból a fészekbe és a közelében lehoz egy kis fiókot. Az elsőt. A kedvezetet.

Nem sápig, nem bánykolódik az anyja szájában, pedig kényelmetlen helyzete van, csak két kis szemecskéje csillog, mint két fekete gombostűfej, míg lefelé ereszkednek.

— Hopp, lent vagyunk, boszorkányos. — Nem fáradtál el?

Leteszi a kicsikét gyöngéden a puha pázsitra. — No, próbálj hát szaladni!

Ueczu, megpróbálja, megered, mozgatja fűr-gén a csámpás lábacskáit és gurul a fűben odább-odább, mint az eldobott gombolyag.

Az anyja meg van vele elégedve.

— Elég, elég, látom, hogy tudsz, elég jól tudsz. De ne bomolj hát, ne szaladj tovább. Nini, kifutna a világból . . . !

Utána iramodik, megfogja és egy ügyes rántással fölfordítja a hátával lefelé, úgy, hogy a szegény kis jószág tehetetlenül fetreg most a pázsiton, föl nem foghatja, mi történt vele.

Az öreg kácsa hápog neki valamit.

— Így, maradj a hátadon, így, így, kis szívem. Látom, hogy haragszol, mert kényelmetlen neked. No hát, légy egy kis türellemmel. Hisz csak tréfa az egész fogság, érted-e? A mama akarja, hogy így legyen és így is kell lennie, mordizom adta. Mig én újra fölzállok a kis testvéreidért, a míg megfordulok, addig elszök-nél és eltévelyehetnél valahová. Azért fektet-telek a hátadra, hogy meg ne moccsanhass. Hát ne is haragudj ezért, kis fiacskám!

De iszen van az öregben logika és lelemény.

Ha valaki, akkor Gvuáp anyó kitalálta a módját. Világos, hogy nem adhatja őket a kised-óvóba, se nem állíthat hozzájuk guvernante-ot; úgy segít a dolgon, a hogy lehet, a hogy az ész diktálja. Jól van anyó, ördögös Gvuáp anyó, én tapsolok magának!

Így hozza le a kicsinyeket, így fordítja föl valamennyit, olyanok egymás mellett ott a pázsiton, mint valami odarakot liliputi petrecek. Egy kicsinyt kényelmetlen a helyzet, de hát végre is a kicsinyek érdekében van. Ha már egyszer az Isten olyan idomlatan testes- két adott nekik, hogy nem birnak vele megfordulni, hát ki kell azt is használni valamire. Egyébiránt maga az öreg kácsa is, tudom, megkonfundálódnék, ha ebbe a helyzetbe fektetnék.

No, de most ennek is vége, lehozta az utolsót, a legsatnyábbat. Azt már föl se fordítja. (Te jártál a legjobban, kis mafia!) csak a többieket fordítgatja ismét egyenkint vissza. Együtt nyüzsg, rezseg az egész sereg és most már kiadja a vezényszót:

— Upre pupos, utánam gyerekek!

— Bib, bib, bib, — csacsogják vidáman s tityegve-totyogva követik az öreget egy darabig gyalogosan a földön, hogy aztán átgázolva a lucskos, szotyogó rétecskén, neki induljanak a vizeknek, zizegő sások és bilingató lilimok között.

Csop, csop, csop, ott mennek, szeliden rin-

* Tó Pozsonymegyében, a magyarországi vadkacsák kedvencei mulatóhelye — Rivierája.

** Gyakori eset, hogy az elpusztult anya helyett idegen réce jelenik meg a fészekben és segít a költést befejezni. M. K.

Széll Kálmán.

Bárány Fejérvény Géza.

Lukács László.

Wlassics Gyula.

Hegedűs Sándor.

Tallán Béla.

Dániel Gábor.

Fabiny Teofil.

Ruffy Pál.

Rabár Endre.

Hieronymi Károly.

Csávossy Béla.

Szivák Imre.

Kristóffy József.

Salacz Gyula.

Lázár György.

Ballagi Géza.

Szabó Ferencz.

Ivánka Oszkár.

Bernáth Béla.

Günther Antal.

Gorove László.

Brezovay László.

Ebergényi Sándor.

Óváry Ferencz.

Rubinek Gyula.

Baross János.

Kiss Emil.

Beck Marcell.

Lendl Adolf.

Kossuth Ferencz.

Thaly Kálmán.

Beöthy Ákos.

Szederkényi Nándor.

Ifj. gróf Zichy János.

Madarász József.

Komjáthy Béla.

Barabás Béla.

Illyés Bálint.

Bedőházi János.

Tóth János.

Leszkay Gyula.

Rákosi Viktor.

Hortoványi József.

Helebronth Géza.

Eitner Zsigmond.

Kovács Gyula.

Kubik Béla.

Pozsgay Miklós.

Thaly Ferencz.

Molnár János.

Förster Ottó.

Zboray Miklós.

Gróf Wilezek Frigyes.

Simonyi Semadán Sándor.

Buzáth Ferencz.

Ruzsák János.

Pavlovits Ljubomir.

Kollár Márton.

Veszelovsky Ferencz.

gatják őket a habocsák, ijedten csuppan be a vízbe előlük egy-egy kis béka, valami csúf hínár pajkosan állja az útjukat. . . egyet fordúl az ér, aztán megint fordúl — de ők még se tekintenek vissza többé, a fűzfára, a fészekre, a hol soha se fognak többé együtt ülni.

AZ ÚJ KÉPVISELŐHÁZ TAGJAI.

I. közzemély.

Lapunk mai számában megkezdjük az új képviselőház tagjai arcképeinek közlését. Egyszer-smind közöljük a képviselők életrajzainak főbb adatait, de ezek közül csak a legfontosabbakra kell ez alkalommal szorítkoznunk. Azoknak a képviselőknek életrajz adataitól, akiknek életrajzja közéleti szereplésük révén általánosan ismeretes s a kikkel lapunkban is többször volt alkalmunk foglalkozni, csak éppen azt vesszük fel most, a mi a teljesség okából okvetlenül szükséges.

Szabadelvű-pártiak.

Szell Kálmán miniszterelnök, Vas megye szentgotthárdi kerületének képviselője. 1845-ben született Gosztönyben, tanulmányait Sopronban és Szombathelyen, a jogot a budapesti egyetemen végezte, hol 1866-ban jogtudorrá avattatott. 1867-ben Vas megyében szolgabíró lett, a következő évben pedig a szentgotthárdi kerület országgyűlési képviselőjévé választotta. Azóta több országgyűlésen képviselte e kerületet. Politikai pályáját Deák Ferencz agice alatt kezdte meg, kinek kedvence volt. Hét éven át volt jegyzője a háznak s állandó előadója a pénzügyi bizottságnak s más fontos bizottságoknak. 1875-ben a fuzói után pénzügyminiszter lett, a mely állásáról a boszniai okkupáció idejében mondott le. 1881-ben Pozsony város 2-ik kerületé választotta képviselővé. A házban a kormányt támogatta ugyan, de az akkor követett pénzügyi politikával nem értett egyet s ennek kifejezést is adott az ország előtt. Nemsokára megalkotta a magyar jelzáloghitelbankot s ennek és a leszámítoló és pénzváltó banknak elnöke lett. 1887-ben Kőszegen tartott bevezetésre kijelölt azon eszmék, melyek később a pénzügyi rendezésben érvényre jutottak. A pénzügyi tárczával ismételtén megkínálták, de azt nem fogadta el. Időközben ő Felsőháza a választásos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta neki. 1892-től 1896-ig a pénzügyi bizottság elnöke volt, azután a közigazgatási bizottság. 1893-ban a Lipót-rend nagyerkezéssel tüntette ki a király. Elnöke volt többek közt a millenniumi országos bizottságnak, a Dunántúli Közművelődési Egyesületnek, s több éven át a delegációnak is. 1899 február 26-án ő Felsőháza kinevezte miniszterelnöknek, s a kormányt azóta vezeti.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Temesvári szab. kir. város képviselője. 1833-ban született Josephstadtban; a katonai pályára lépett s 1851-ben mint hadnagy került ki a bécsi katonai akadémiából. Katonai pályáján számos kitüntetés nyert, már az 1850-iki olasz háborúban megkapta a Mária Terézia-rendet. A magyar kőzetben 1872 óta vett részt, eleinte mint a honvédelmi miniszterium államtitkára, majd 1884-től mint honvédelmi miniszter. Először 1886-ban választotta meg a budapesti I. kerület országgyűlési képviselője s e kerületet képviselte 1892-ig. A következő országgyűlésen a főrendi-házban gyakorolta politikai jogait, 1896-ban ismét tagja lett a képviselőháznak mint a temesvári kerület képviselője. Az elmúlt nyáron ünnepele katonai szolgálatának ötven éves jubileumát.

Lukács László pénzügyminiszter, Kőrmöcsbánya város képviselője. 1850-ben született Zalánban. Középkorai és jogi tanulmányait Kolozsvárra végezte. Megszerezte a jogtudori oklevelet, s nagyobb tanulmányokat tett Ausztriában, Németországban, Belgiumban és Franciaországban. 1874-ben a győri kir. jogakadémia tanára lett, két év múlva azonban az állásáról beteskedése miatt lemondott s átvette atyjától örökölt bányai vezetését. A bányákkal irodalmilag is foglalkozott, többek közt «Az erdélyi nemes fémbányászati jelene és jövője» című tanulmányát tette közzé. 1878-ban lett először képviselő a magyar igeni kerületben, melynek mandátumát 1887-ig bírta, s amikor Wekerle miniszteri tanácsosnak hívta meg a pénzügyminiszteriumba, de még ugyanaz évben elfogadta az abrudbányai kerület mandátumát, s hivataláról lemondott. 1893-ban a pénzügyminiszterium államtitkára lett, 1895 január 15-én pedig pénzügyminiszter. 1896-ban ő Felsőháza a választásos belső titkos tanácsossá nevezte ki. A legutóbbi országgyűlésen Eger városát képviselte.

Wlassics Gyula, vallás és közoktatási miniszter, Zala megye esztergomi kerületének képviselője, 1852-

ben Zala-Egerszegen született. Középkorait Nagykanizsán és Budapesten, a jogot a budapesti és bécsi egyetemen végezte, tudori és ügyvédi oklevelet szerzett s több külföldi tanulmányutat tett. 1875-ben állami szolgálatba lépett s előbb a törvényszéknél, kir. táblánál, majd mint budapesti helyettes kir. főügyész az igazságügyi miniszteriumban működött. 1890-ben a budapesti egyetemen a büntető jog tanára lett. A Magyar Tud. Akadémia már előbb tagjává választotta s egy ideig alelnöke is volt. Irodalmi munkásságát ifjkorában kezdte, majd több nagyobb büntetőjogi munkát írt s az igazságügyi miniszterium kodifikáló munkásságában is részt vett. 1892-ben a csak-tornyai kerület képviselővé választotta s azóta mindig ezt a kerületet képviseli. 1895-ben vallás- és közoktatási miniszter és 1896-ban választásos belső titkos tanácsos lett.

Hegedűs Sándor, kereskedelmi miniszter, a kolozsvári I. kerület képviselője. 1847-ben Kolozsvárott született, ugyanott végezte középkorait, a jogot pedig Budapesten. Mint hirlapíró és publicista is működött s 1875-ben az abrudbányai kerület képviselőjének választotta. A pénzügyi bizottságnak sok évig előadója volt és számos más bizottságban szerepelt. Irodalmi működéséről a Magyar Tud. Akadémia már 1885-ben tagjának választotta. A pesti református egyház főgondnoka s a Protestáns Irodalmi Társaság elnöke. 1884 óta folytat a kolozsvári I. kerületet képviseli. 1899-ben, mikor Széll kabinetjét megalkotta, lett kereskedelmi miniszterrel s félvára ő Felsőháza a választásos belső titkos tanácsossá nevezte ki.

Fabiny Teofil, Sopron város képviselője. 1822-ben Budapesten született. Középkorait Budapesten, a bölcsészet és a jogot a pesti egyetemen és az eperjesi kollégiumban tanulta. Az ügyvédi vizsgát letétén, 1845-ben Pest megye tiszteletbeli aljegyzője, majd ügyész lett 1850-ben pest megyei törvényszéki bíró, s ettől fogva folyvást emelkedett a bírói pályán, 1860-ban legfőbb ítélőszék bíró, 1861-ben a kir. hétszemélyes táblának, 1869-ben a semmitőszékek bírja lett; 1875-ben a budapesti kir. tábla alelnöke, 1880-ban a kir. Kuria legfőbb ítélőszéki osztályához tanácselnökké nevezett ki. Az evang. hánykerület felügyelője volt. 1886-ban igazságügy-miniszterrel nevezett ki, s nemsokára a török-kiszármazás kerület képviselővé választotta. 1887 óta Sopron városát képviseli. ő Felsőháza a választásos belső titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki.

Tallian Béla, Torontál megye török-kiszármazás kerületének képviselője. 1851-ben született Szabács közepén, Somogy megyében. Középkorai tanulmányait Budapesten és Szegeden, a jogot Pozsonyban végezte, a hol 1873-ban államtudományi államvizsgát tett. Még ez évben tartalékos huszárhadnagy, Torontál megye tiszteletbeli aljegyzője, majd főszolgabíró, főjegyző. 1880-ban pedig alispánná lett. 1886-ban Somogy, 1892-ben pedig Békés és Csongrád megyék főispánjává nevezett ki. Ugyanakkor az agrár szociális mozgalmak idejében Bekés megye területére kormánybiztosnak nevezett ki, mely állásától, valamint Csongrád megye főispáni állásától 1894-ben mentett fel s ez alkalommal a Szent István-rend kiskeresztjével nyerte. 1896 óta tagja a képviselőháznak s a mult országgyűlés utolsó ülésében, valamint a jelen országgyűlésen is a ház alelnöke, ő Felsőháza a választásos belső titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki.

Daniel Gábor, Oláhfalva város képviselője. Született 1854-ben. Jogi tanulmányait befejeztével jogtudori és ügyvédi vizsgát tett. 1878-ban az oklándi kerület képviselőjévé választotta. Három ízben képviselte ezt a kerületet, míg 1887-ben a székely-nyárvahelyi mandátumot nyerte el, 1892-ben újra Oklándon választották meg, 1896-óta pedig mostani kerületében. A mult országgyűlésen a ház egyik alelnökevé választották, a mely tisztelet most újra reá ruházták.

Csávossy Béla, Torontál megye párdányi kerületének képviselője. 1848-ban Temesvárról született. Középkorai és jogi tanulmányait Budapesten végezte; 1870-ben Torontál megye tiszteletbeli aljegyzője lett; majd a belügyminiszteriumba lépett mint tisz. fogalmazó. 1875-ben Torontál megye párdányi kerület képviselővé választotta s azóta folyton e kerületet képviseli. Az 1892-iki országgyűlés megnyitja óta a képviselőház házmágya. Több jótékony-sági egylet vezetésében vesz részt.

Hieronimi Károly, Szatmár város képviselője. 1836-ban Budán született. A műegyetemet végezte, mint taxosító mérnök működött Maramaros megyében 1861-ig. Ez évben Maramaros megye főmérnökévé választották meg, 1867-ben gróf Mikó Imre közlekedési miniszter mellé elnöki titkárként nevezett ki. 1868-ban osztálytanácsos, 1872-ben miniszteri tanácsos lett, 1874-ben államtitkári helyettes, 1875-ben a zombolyai kerület képviselővé választotta, s e kerületet 18 évig képviselte. 1882-ben az osztrák-magyar államvasutak magyarországi vonalainak igazgatási elnöke lett. A magyar mérnök-és építész-egyletnek igazgatója, majd tíz évig alelnöke volt s közönyébe számos kisebb értekezést írt. Több önálló dolgot is adott ki. Az állami

főosztály elnökevé nevezett ki, a mely állástól csakhamar megvált, midőn a Wekerle-kabinet alakulásakor a belügyi tárczát vette át. 1895-ben ő is lemondott tárczáról, s ekkor a választásos belső titkos tanácsosi címet nyerte. Midőn 1895-ben a «Magyar agrár-és járadékbank» létesült, ő lett az új intézet elnöke. E hivataláról azonban az ideig választás-ot előtt lemondott. A zombolyai után a kolozsi kerületet képviselte. 1896-ban Arad városa választotta meg.

Szivák Imre, Temes megye fehértemplomi kerületének képviselője. 1849-ben született Kunfélegyházán. Jogi tanulmányait Budapesten befejezve, 1872-ben a Jászkon-kerület törvényhatóságánál aljegyző lett, 1875-ben pedig szülővárosi országgyűlési képviselővé választotta. Ekkor ügyvédi irodát nyitott a fővárosban. Az 1878-iki választásoknál kisebb-séggel maradt s csak 1884 és 1887-ben választották meg újra Csongrádon két, Fehértemplomban pedig három országgyűlésre. A házban mint az igazságügyi bizottság előadja s szerkesztette 1889-ben az «örökjogi» törvényjavaslatoiról szóló jelentést. Több fontos törvényjavaslathoz előadója volt s ez az évben a «Képviselőválasztás és kuriai bíráskodás» czímen nagyobb művet adott ki. A belvárosi szabad-elvű demokráta-klubnak elnöke.

Ruffy Pál, Bars megye újbányai kerületének képviselője. 1854-ben született a komáromi megyében Csehán. Középkorait és az egyetemet Budapesten végezte, s önkéntes éve után tartalékos hadnagy lett. Jogi tanulmányait befejezve, jogtudori és ügyvédi oklevelet szerzett, s Aranyos-Maróthon telepedett le. ő alapította Kriesch Jánossal a Halászi Lapokat, mely folyóiratnak több évig szerkesztője volt. 1886-ban Bars megye főjegyzője, 1895-ben egyhangú választással alispánjává lett. 1896-ban országgyűlési képviselővé választották. Mikor a közéleti közigazgatási tanfolyamokat 1899-ben rendezték, őt neveztek ki e tanfolyamokhoz kormánybiztosná. Az idén pedig miniszteri tanácsosi címet nyert s az állami gyermekmenhelyek szervezését bízta rá a kormány.

Ivánka Oszkár, Hont megye ipolyági kerületének képviselője. 1852-ben született Budapesten született. Középkorai tanulmányait Budapesten és Debreczenben, a jogot Heidelbergben és Győrött végezte. Tartalékos huszárhadnagy. Cs. és kir. kamarás. 1892 óta tagja a képviselőháznak, a hol a mult országgyűlés alatt mint a nemzeti párt tagja a székely-nyárvahelyi kerületet képviselte.

Kristóffy József, Csanád megye nagylaki kerületének képviselője. 1857-ben született Makón. Középkorai tanulmányait Temesvárról és Aradon, jogi tanulmányait Bécsben és Budapesten végezte. 1880—1883-ig megyei aljegyző Csanádban, 1883—1886-ig miniszteri fogalmazó volt a közlekedési miniszteriumban, 1886—1896-ig megyei főjegyző volt Csanádban; 1896 óta képviselő.

Bernáth Béla, Zemplén megye mádi kerületének képviselője. 1850-ben Tállyán született. A jogot Budapesten végezte s itt telepedett le mint ügyvéd a boszniai hadjárat befejezte után, melyben mint a 60. számú gyalogezred hadnagyja vett részt s a katonai vitézségi érdem kapt. Nemsokára a budapesti ügyvédi kör titkára lett, s 1881-ben a nemzeti tornayegylet titkárja és ügyésze. Ujabbban a honvédség tartalékos állományában századosi rangot nyert. 1890-ben a mádi kerület, a hová szülőváros is tartozik, nemzeti-párti programmal képviselővé választotta; e kerületet képviseli most is.

Lázár György, Szeged város I-6 kerületének képviselője. 1851-ben Szegeden született. Jogot Budapesten és Bécsben hallgatott és 1875-ben lett ügyvéd. 1891-ben Szeged városának főjegyzője, 1890-ben helyettes polgármesterévé választották. 1894-ben szülővárosa közgyűlése terén kifejtett érdemeiért kir. tanácsosi címet kapott. Megírta az új szegedi és a sóvényháza-szegedi armentesítő társulatok monográfiáját. Tiszta Lajos gróf halála óta, 1897-től fogva, Szeged első kerületének képviselője.

Brezovay László, Borsod megye mező-kövesdi kerületének képviselője. 1864-ben Eger-Farmoson született. Jogot Bécsben és Budapesten hallgatott és 1876-ban nyerte el a jogtudori oklevelet. Ekkor a honvédelmi miniszteriumba lépett és mostani megválasztásáig ott mint segédtitkár működött. Föld-birtokos és Borsod megye törvényhatósági bizottságának tagja.

Óváry Ferencz, Veszprém megye nagyvásznai kerületének képviselője. 1858-ban Veszprémben született. A budapesti egyetemen végezte a jogot, jogtudorrá lett s ügyvédi irodát nyitott Veszprémben. Még 1881-ben egyévi önkényessége után tartalékos hadnagyává nevezett ki. A túzóltó-ügy és közigazgatási viszonyok tanulmányozása céljából több külföldi utat tett. Veszprém város tiszteletbeli tiszti ügyésze; a veszprémi gazdasági egyesület ügyvezető alelnöke; a veszprémi önkéntes túzóltó-egylet főparancsnoka s a magyar országos túzóltó-szövetség alelnöke; a nagyvásznai kerületet már 1892-től fogva képviseli.

Szabó Ferencz apát plébános, Nagy-Becskekeret városának képviselője. 1843-ban született Nagy-

Becskekereten. 1866-ban áldozórá szenteltetett s káplán lett Zichyfalván. Mjrd mint koadjutor működött Zichyfalván és Új-Moldován, innen visszatért mint segédlelkész szülővárosába, később pedig Makóra. 1873-ban megbízott a buziaszi plébánia vezetésével. 1874-ben önálló plébános lett Lázár-földön, 1878-ban pedig Német-Eleméren. Közel száz nagy kötetből álló történeti és földrajzi könyvtár adott ki, melyből több mint száz ezer kötetet osztott szét ingyen a hazai tanítványok között. Adoztatóságát Wlassics Gyula közoktatási miniszter 1897-ben meleghangú elismerő levelében közzönte meg, 1897-ben nagybecskereki plébános lett. Alig, hogy ide szülővárosába kineveztek, az ottani főgimnáziumnak, melynek könyvtárát már mint látár-földön plébános 2000 kötettel gyarapította, újabban 1200 kötetből álló könyvtárát adta ajándékba.

Salacz Gyula, Arad város képviselője. 1832-ben született Békés-Gyulán. A szabadságharcban mint hadnagy vett részt s ott volt Arad vára ostrománál «örökjogi» törvényjavaslatoiról szóló jelentést. Több fontos törvényjavaslathoz előadója volt s ez az évben a «Képviselőválasztás és kuriai bíráskodás» czímen nagyobb művet adott ki. A belvárosi szabad-elvű demokráta-klubnak elnöke.

Ballagi Géza, Zemplén megye olasz-liszikai kerületének képviselője. 1851-ben született Szarvason. Középkorai tanulmányait Budapesten s a jogot a bécsi és budapesti egyetemen elvégezve, 1875-ben doktori oklevelet nyert. Ugyanez évben a sáros-pataki ref. főiskola jog-és államtudományi karának tanárává választották. A politikai, történeti és egyházi irodalom terén működik s több e szakokba vágó könyvet írt. Ebbeli érdemeiért 1888-ban a Magyar Tud. Akadémia tagjává választotta. Az 1888-90. években a sáros-pataki főiskola igazgatója volt.

Gorove László, Gorove István egykori közigazgatási miniszter unokája. 1868-ban született Piskolton (Biharmegyében). Tanulmányait a budapesti egyetemen végezte, 1891-ben államtudományi oklevelet nyert. Külföldi tanulmányait után közigazgatási dolgozatokat írt folyóiratokba és felolvasásokat tartott a Közigazgatási Társaságban, melynek választmányi tagja. 1898-ban mezőgazdasági politikai, társasági és munkás-kérdésekről szóló tanulmányai «Közigazgatási Tanulmányok» czímen könyvben is megjelentek. Mint gazda többször nyert kitüntetések gazdasági kiállításokon.

Rubinek Gyula, Temes megye új aradi kerületének képviselője. 1865-ben született. A magyar-óvári gazdasági akadémián tanult. 1899-ben a «Borászati Lapok» szerkesztője lett, 1891-ben a «Közlekedés»-nek, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közlönyének szerkesztője, 1893 óta az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ügyvezető-titkára. 1894-ben az alföldi szociális mozgalmak tanulmányozására küldetett ki, mely tanulmányutjáról «Parasztszociális-mű» című alatt munkát írt. 1895-ben a III-ik, 1896-ban a IV-ik országos gazdasággresszust rendezte, 1897-ben az ő javaslatai alapján megalakult a «Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége», melynek titkára lett. Ugyanez évben írta meg «Kiegyezésünk Ausztriával» című munkáját. 1898-ban a «Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesületét» alapította, melynek titkára, s a «Magyar Szesztermelők» című lapot, melynek ma is szerkesztője. 1899-ben rendezte az ő vezette I-6 mezőgazdasági országos kiállításnak, s ekkor ő Felsőháza a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. 1900-ban «A jövő vámpolitikája» című nagyobb művet írt. Ugyanez évben alakult az ő kezdeményezésére a «Gazdák Biztosító Szövetkezete»; ez intézménynek igazgatója.

Boross János, Csongrád város képviselője, a képviselőház legfiatalabb tagja. 1875 december 21-ikén született Pilis-Szántón Pest megyében. Középkorait Esztergomban végezte, jogi tanulmányait a budapesti egyetemen, a hol husz éves korában a politikai, huszoneg éves korában pedig a jogtudományi doktori diplomát szerezte meg. 1895-ben Pest megye szolgabírája volt, aztán nem sokára az országos statisztikai hivatalba, majd a kereskedelmi miniszteriumba neveztek ki segéd-fogalmazónak. Korán kezdett agrárjogi kérdésekkel foglalkozni, az «Idegenek birtokszerezéséről» és «Örökös jog kérdése» című munkákat adott ki. A mult évben az Országos Magyar Gazdasági Egylet a kebelében alakult «kodifikációs bizottság» előadójának választotta s mint ilyen, hosszabb időre küldte Németországba a parasztribtók örökös jogainak tanulmányozására, a tanulmányutról írt könyve sajtó alatt van. Az utolsó két év alatt közigazgatási vezérkisekkel írt a hirlapokban.

Günther Antal, Moson megye magyar-óvári kerületének képviselője. 1847-ben Székesfehérvárról született. Korai fiatalságában a piarista-rendbe lépett és egy ideig a rend nagy-kiszármazás gimnáziumában mint tanár működött. Kilépvén a rend kötelékéből, jogász lett és 1875-ben szerezte meg ügyvédi oklevelet, Budapesten telepedett le. Ugyanakkor képviselőházi gyorsíró

lett és ez állását képviselővé választásáig megtartotta. 1878-ban a magyar jogászgűlés a bírói kinevezetések érdekében tett javaslatát Csemegi Károlyval szemben határozattá emelte. A «Pesti Napló»-nak 1867—92-ig munkatársa volt, és egyideig a nemzeti párt lapját, a «Nemzeti Ujság»-ot szerkesztette. Elnök publicisztikai munkásságát fejtett ki.

Rabár Endre, Ungmege nagy-breznai kerületének képviselője. 1865-ben született Nagy-Komjátón Ugocsamegyében. Jogi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte. 1889-ben jogtudorrá avatták s tanulmányait tett Svájcban és Franciaországban. Innen visszatért a budapesti kir. ítélőtáblához nevezetett ki joggyakorlóknak. A bíró-ági hivatalokban körül-fokra emelkedvén, 1900-ban bíró lett a budapesti kir. törvényszéknél. Tevékeny részt vett a magyar liturgikus mozgalomban s az e célra alakult magyar görög-katolikus országos bizottság titkárnak s a budapesti görög katolikus hitközség egyik gondnokának választották.

Ebergényi Sándor, Alsó-Fehérmegye abrudbányai kerületének képviselője. 1862-ben Verespatakon született. Budapesten végezte egyetemi tanulmányait és 1894-ben lett jogtudor. 1892-ben a verespataki járás szolgabírájává választották, 1895-ben pedig Alsó-Fehérmegye főispánja mellé titkárral osztották ki. A nagy-nyenyi «Közérdek» című lapnak politikai cikkirója. A földmivelési miniszterium megbízásából a fontosabb közigazgatási törvényekről népies magyarázó füzetet írt. Több bánya igazgatója és gyakorlati aranybányász.

Lendl Adolf, a temes-rékasi kerület képviselője. 1862-ben született Orozfalván Temes megyében. Végzte a József-műegyetemet, aztán állattani tanulmányok céljából Stuttgartban és Heidelbergben hosszabb időt töltött. Haza-jövén, műegyetemi magántanár, majd múzeum segéd-dőr lett. 1891-ben létesítette az országos tantervezési intézetet és zoologiai laboratóriumot. «Természet» című szaklapot szerkeszt; több állattani ismeretterjesztő könyv és számos értekezés szerzője.

Beck Marczel, Beszterce-Naszódmegye naszódi kerületének képviselője. 1873-ban született Budapesten. Fia Beck Miksának, a Leszámitoló-Bank igazgatójának. Egyetemi tanulmányait Berlinben kezdte s 1897-ben szerzett ügyvédi oklevelet. A Leszámitoló és Pénzváltó-bank vezetőtitkára.

Kiss Emil, Baranyamegye járdai kerületének képviselője. 1857-ben a somogy megyei Mesztényön született. A budapesti egyetemen végezte egyetemi tanulmányait, azután részt vett a boszniai hadjáratban, a honnan tiszti ranggal került vissza. 1884-ben szerezte meg az ügyvédi oklevelet és azóta Dárdán ügyvédeskedett.

Kossuth-pártiak.

Kossuth Ferencz, Czegléd város képviselője, 1841-ben Budapesten született. Gyermekkorát, ifjúságát s férfikora első részét külföldön töltötte, atyja oldalán. A párisi polytechnikumot s a londoni egyetemen végezte tanulmányait s 1861-ben Olaszországba ment, mint vasutépítő mérnök. 1864-ben a mont-cenis alagút fúrásánál és a susai vasutnál nyert alkalmazást; s itt osztályfőnökké, majd a műszaki hivatal főnökévé lett. Részt vett az akkori emigrációs irodalom terén is működött. 1887 óta tagja a képviselőháznak. A ház jegyzője.

Leszky Gyula, Biharmegye berettyó-újfalvi kerületének képviselője. 1864-ben Bihar-Szt-Mártonban született. A jogot N.-Váradon végezte, majd biharmegyei birtokán gazdálkodott. 1896 óta képviselő.

Kubik Béla, Borsod megye mező-észthi kerületének képviselője. 1860-ban a borsod megyei Vattán született. A budapesti polytechnikum tanulmányait végezte s a műépítési oklevelet nyert. Tartalékos huszárhadnagy. Borsod megyében az ellenzéken vezérserepet vitt. 1896 óta képviseli a mező-észthi kerületet.

Thaly Ferencz, Komárom megye nagyigmándi kerületének képviselője. 1862-ben Angliában, Jersey szigeten született. Középkorait Komáromban és Budapesten végezte, 1884-ben ugyanitt elvégezte a jogot, azóta komárom megyei birtokán gazdálkodott. 1896 óta képviseli mostani kerületét.

Rákosi Viktor, Hajdumegye hajdúnánási kerületének képviselője. 1860-ban született a zalamegyei Ukk közepén. A középiskolai tanulmányait, mikor az egyetemre beiratkozott, akkor egy-zersmind belépett a «Nemzeti Hirlap» szerkesztésébe, majd a «Budapesti Hirlap»-nak lett belső munkatársa. *Spinluc* név alatt írt humoros tárczákat országos ismertetést tettek. Számos önálló kötetet is adott ki, regényeket, tárcza- és novella-gyűjteményeket. Több szundarabot is írt. Műveinek egy részét különböző nyelvekre is lefordították. Jelenleg a «Kakas Márton» című élelaptól is szerkeszt. 1892-ben a Póttár-század, 1897-ben pedig a Kisfaludy-társaság tagjává választotta.

Bedőházi János, Maros-Vásárhely II. kerületének képviselője, 1853-ban született Szász-Vesszősön,

körnek is. 1878-ban a fővárosi IX. kerület képviselővé választotta függetlenségi párti programmal; 1881-ben a debreczeni I. kerület mandátumát nyerte el s azóta e kerületet képviseli. 1869 óta tagja a milánói és turini tudományos akadémiáknak; Viktor Emanuel király tudományos érdemeiért a San Maurizio-rend tiszti lovagkeresztjével tüntette ki. 1888-ban, konstantinápolyi első utazása alkalmával a török szultán a Medjidje rend oillagos nagy commandeur jelvényeinek adományozásával tüntette ki. A magyar történelmi társulat 1889-ben egyik alelnökevé választotta. Az ezredvi kiállítás rendezésénél a történelmi főcsoport alelnöke volt és az ezredvi nagy aranyéremmel tüntetett ki. Ez évben ő Felsőháza a Szent István-rend kiskeresztjét adományozta neki.

Barabás Béla, Nagy-Várad város képviselője. 1855-ben Aradon született. Középkorait Aradon, Nagy-Szebenben és Kolozsvárról, jogi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte 1879-ben. Mint egyetemi polgár tevékeny részt vett az ifjúsági mozgalomban s egy éven át az egyetemi olvasókörnek elnöke volt. Tanulmányait befejezte után Arad megyében tiszteletbeli megyei aljegyző lett, később a megyei árvászkönl irattárnok és kisegítő előadó, mely állásáról 1883-ban leköszönt. Aradon ügyvédi irodát nyitott. Egy ideig az «Arad és Vidéke» politikai napilapnak szerkesztője volt. 1892-ben a gyomai kerület képviselőjévé választotta, ezt a kerületet képviselte a legutolsó országgyűlésen is s ott most is megválasztották, ő azonban nagyváradi mandátumát tartotta meg, melyet Tisza Kálmánnal szemben nyert el. Egyik alelnöke a Kossuth-pártnak.

Komjáthy Béla, Ungmege nagykaposi kerületének képviselője. 1847-ben Karáson, Szabolcs megyében született. Tanulmányait végeztével Szabolcs megyében tiszteletbeli jegyzővé lett. 1868-ban Budapesten ügyvédi irodát nyitott. A képviselőháznak 1875-ben lett először tagja, midőn a kun-szent-mártoni kerület választá meg képviselőjének.

Tóth János, a mezőtúri kerület képviselője. 1864-ben született Turkevén, hol atyja ügyvéd és birtokos volt. Jogot vezett, de tisztán gazdaságának él. Kerületét 1892 óta harmadszor képviseli. A Kossuth-párt egyik alelnöke.

Madarász József, Fehérmegye námeskeresztúri kerületének képviselője. 1814-ben Námes-Kisfaludon született. Már fiatal korában részt vett a közigazgatásban, különösen a fehérmegyei tisztújításoknál. Az 1832/6-iki országgyűlésen, mint a távollevők követe jelent meg. Tagja volt az 1848-iki országgyűlésnek s követte a kormányt Debreczenbe. A szabadságharc lezajlása után Kufsteinban fogoly volt 1856-ig. 1861 óta mindenik országgyűlésen a sárkeresztúri kerületet képviseli. A mult és a jelen országgyűlésen, mint legidősebb képviselő, egyik korelnök volt.

Illyés Bálint, Biharmegye bárándi kerületének képviselője 1835-ben Szatmármegyében született. Alig 13 éves korában részt vett a szabadságharcban. Ezután bölcsészeti és teológiai tanulmányait Sárospatakon befejezve, a marosvásárhelyi főiskola tanára lett, 1861-ben pedig a tiszabecsi, majd a kisújszállasi ref. egyházközség lelkésze, egyúttal egyházkerületi jegyző. A lelkesi pályáról néhány év óta visszavonult. Ismert költő. Azonfelül az egyházi irodalom terén is működött. 1887 óta tagja a képviselőháznak. A ház jegyzője.

Leszky Gyula, Biharmegye berettyó-újfalvi kerületének képviselője. 1864-ben Bihar-Szt-Mártonban született. A jogot N.-Váradon végezte, majd biharmegyei birtokán gazdálkodott. 1896 óta képviselő.

Kubik Béla, Borsod megye mező-észthi kerületének képviselője. 1860-ban a borsod megy

Kis-Küküllőmegyében. Egyetemi tanulmányait Budapesten és Kolozsvárt végezte. 1880-ban a marosvásárhelyi ev. ref. kollegiumhoz, Mentovich Ferenc halála után a mennyiségtan tanárának választották, arra a katedrara, melyet egykor Bolyai Farkas töltött be. Ifjabb éveiben költészettel foglalkozott, s Anakreont fordította; később megírta a két Bolyai élet- és jellemrajzát. Maros-Vásárhelyt sok éven át volt a függetlenségi párt vezére. Első ízben az év február 6-án választották meg Maros-Vásárhely II. kerületében.

Pozsgay Miklós, Pestmegye dunakezei kerületének képviselője. 1863-ban született Pusztá-Kovácsiban. A kalocsai érseki gymnasiumot, majd gazdasági iskolát végzett, majd gazdasági foglalkozott.

Kovács Gyula, Hajdúmegye hajdu-szoboszlói kerületének képviselője. 1860-ban született Hajdu-Szoboszlón. Tanulmányai bevégezte után joggyakornok, majd szolgabíró, Hajdu-Dorogon helyettes polgármester, aztán Hajdúvármegyénél aljegyző lett. 1894-ben szülővárosa polgármesterré választotta s azóta ez állásában működött. Elnöke volt ezenkívül a közbirtokosságnak, a református egyháznak pedig főgondnoka.

Ugron-pártiak.

Szederkényi Nándor, Eger város képviselője. 1838-ban Egerben született. Iskoláit itt végezte.

a negyvenes évek híres ellenzéki szónokának, a ki mint emigráns külföldön halt meg 1854-ben. Középkorai tanulmányait N. Váradon, a jogot Budapesten végezte. 1861-ben Biharmegye első aljegyzője lett. Sokat utazott külföldön, különösen sok időt töltött Angliában s néhány tudományos angol könyvet magyarra fordított. 1872-ben a kismartoni kerület Deák párti programmal képviselővé választotta. A fuzió után a mérsékelt ellenzék megalakulásáig a Sennyey párthoz tartozott. 1878-ban a csornai kerület mandátumát nyerte el, 1881-84-ig nem vállalt képviselőiséget. 1884-ben a somló-vásárhelyi kerület választotta meg és ezt a kerületet képviselte 1892-ig, mikor Kassa képviselője lett. Az 1896-iki választáson kisebbségben maradt itt. Az azóta eltelt öt esztendő egy nagy munka megírására használta föl, melynek első kötete «A magyar államiség fejlődése, küzdései» címen a tavasszal jelent meg; második, az 1895-től maig terjedő korszakot felölelő része most készül.

Néppártiak.

Ifj. gróf **Zichy János**, Mosonmegye Zúrány kerületének képviselője 1868-ban született Nagy-Lán-gon, Fehérmegyében. Középkorait a kalsburgi jezsuitáknál és Székes-Fehérvárott végezte. Jogot a berlini és budapesti egyetemen tanult s itt 1892-ben tudori vizsgát tett az államtudományokból. Egyetemi

iskoláit Kolocsán és Pécsen végezte 1874-ben a kesztelyi gazdasági intézetben tanult, majd mint önkéntes a 7. ik huszárezredbe lépett és részt vett a boszniai hadjáratban. Innen hazajött, a honvédséghez tették át főhadnagyi ranggal. 1892-ben mostani kerülete szabadlevél programmal képviselővé választotta. 1896-ban pártonkívüli, jelenleg néppárti programmal került a házba.

Gróf **Wilczek Frigyes**, Zalamegye alsó-lendvai kerületének képviselője. 1874-ben született a nórádmezei Erdőkuton. A budapesti egyetemen végezte tanulmányait és 1897-ben az államtudományok doktorává avatták, ekkor Hontmegye aljegyzője, 1900-ban pedig főjegyzője lett.

Simonyi Semadám Sándor, Sopronmegye németújvári kerületének képviselője, 1864-ben született a veszprémmegyei Cseszeken. Iskoláit Budapesten végezte, ügyvédi oklevelet 1891-ben szerzett. Előbb főszolgabíró volt Veszprémmegyében, jelenleg fővárosi ügyvéd. A Szent Erzsébet-rend szindikusa. A közgazdaság körébe vágó hírlapi cikkeket írt.

Zboray Miklós, Somogy megye marczali kerületének képviselője. 1866-ban Gyula-Fehérvárott született. Egyetemi tanulmányait Kolozsvárt és Budapesten végezte. Előbb Poitányi Géza ügyvédi irodájának vezetője volt, olasz- és franciaországi útja után pedig maga nyitott irodát Budapesten.

MÁTYS KIRÁLY SZOBRA KOLÓZSVÁRT, FADRUSZ JÁNOSIÓI.

jogot pedig Budapesten hallgatott és közben hírlapírással foglalkozott. Az alkotmányos idők beköszönésével Hevesmegye főjegyzővé választotta. 1873-ban választotta először képviselővé a dunapataji kerület. 1874-ben és 1875-ben a függetlenségi párt hivatalos közlövének, a «Magyar Ujság»-nak volt szerkesztője. Megírta egy több kötetes munkában Heves vármegye monográfiáját. Szülővárosát 1878 óta képviseli, az 1896-1901-iki ciklus kivételével, a mikor Lukács pénzügyminiszterrel szemben kisebbségben maradt. Az Ugron párt elnöke.

Hortoványi József, Nyitra megye galántai kerületének képviselője. 1848-ban született Székesfehérvárott. Jogi tanulmányait Győrött és Budapesten végezte s itt tudori oklevelet nyert s mint ügyvéd Székesfehérvárott, majd Budapesten működött. 1890 óta a «Magyar Állam» főszerkesztője.

Hellebronth Géza, Hevesmegye fügedi kerületének képviselője. 1853-ban született Tarna-Zsadányban. Egerben elvégezte jogi tanulmányait, 1877-ben Budapesten ügyvédi oklevelet szerzett, s aztán pusztágyévi hírtokán működött.

Eitner Zsigmond, Zalamegye zala-szent-góti kerületének képviselője. 1862-ben Sümegyen született. Grácban kereskedelmi iskolai tanulmányokat végzett, beutazta a nyugatot és aztán átvette apja börtényét, melyet nagy gyáratléppé fejlesztett.

Pártok-vülék.

Beóthy Akos, Kassa város képviselője 1838-ban a biharmegyei Marján született. Fia Beóthy Ödönnek,

hallgató korában Budapesten megalapította a Szent-Imre önképzőegyletet. 1893-ban Fehérmegyei tiszteletbeli aljegyzője, 1894-ben a census alapján főrendiházi tag lett. Gyakrabban írt cikkeket a politikai hírlapokba. 1896-ban néppárti programmal képviselővé választották. A néppárt elnöke.

Molnár János, apát, Sopronmegye eszterházi kerületének képviselője. 1850-ben született az esztergomi megyei Táthon. Theologiai tanulmányait Esztergomban végezte és 1872-ben pappá szentelték. 1880-ban esztergomi, 1881-ben komáromi plébános, 1883-ban apát lett. Többször utazott külföldön és ez utjai eredményeként írta «Emlékeim Belgium-, Anglia- és Hollandiából» című munkáját. Lefordította Manning angol bíboros «Korunk négy főhibája» című híres könyvét. Több idegen egyházi-irodalmi munkát is fordított és megírta a Sacre-Coeur női-szerzetesrend történetét. Több politikai röpiratot is írt. Politikai szerepet 1890-ben kezdett venni, a Csáky-féle rendelet kibocsátása alkalmával, a melynek áthágásáért 26 ízben volt vádolva. A néppárt központi irodájának vezetője, s a néppárti országgyűlési képviselők pártjának elnöke.

Buzáth Ferenc, Vas megye rumi kerületének képviselője. 1857-ben született Beregszászon. 1876-ban megszerezte a gyógyszerészi oklevelet, szülővárosában gyógyszerész lett. 1896 óta képviseli mostani kerületet.

Forster Ottó, Vas megye sárvári kerületének képviselője. 1854-ben Pécsváradon született. Közép-

Nemzetiségiek.

Kollár Márton, Pozsony megye nagyszombati kerületének képviselője. 1854-ben született Csárin, Nyitra megyében. Esztergomban végzett teológiát és 1879-ben szentelték pappá. 1891. óta a nádasi parókia plébánosa. 1880. óta szerkeszti a «Catholice Noviny» című tót néplapot és számos katolikus irányú könyvet írt a tót nép számára. Az «Adalbert» irodalmi egyesület igazgatója.

Ruzsiák János, Liptó megye liptószentmiklósi kerületének képviselője. 1849-ben a liptómezei Híbbén született. Eperjesen jogot végzett és 1875. óta Liptó-Szt. Miklóson ügyvéd.

Veszolovszky Ferenc, Pozsony megye szenici kerületének képviselője. 1845-ben született a liptómezei Lužsnán. A pozsonyi jogakadémiát végzett. 1870-ben ügyvédi vizsgálatot tett és Rózsahelyen telepedett le. Egy év múlva Nagy-Szombatra költözött át és ez idő óta ott van irodája. A «Nagy-Szombat és Vidéke» néplap vezérigazgatója.

Pavlovits Ljubomir, Torontal megye török-becei kerületének képviselője. 1869-ben született Török-Becsén. Iskoláit Karlovcán és Hódmezővásárhelyen végezte, egyetemi tanulmányait Bécsben és Budapesten. Itt szerzett orvosdoktori oklevelet 1892-ben, azóta szülőhelyén működik mint orvos. Képviselője és jegyzője volt a karlovcái szerb kongresszusnak. Szentszéki elnök. Szerb nemzetiségi programmal választották meg.

A VESZPRÉMI ERZSÉBET-SZOBOR.

Boldog emlékü Erzsébet királyné emlékeztet az ország minden részén folyton több és több szobor, intézet, alapítvány hirdeti. Veszprém városa is szép mellszoborral áldozott kegyeletének. A szobor Zala György jeles szobrászunk műve és november 19-ikén, Erzsébet-napján avatták föl. A város legszebb pontján, a főispáni lak előtti téren állították föl.

A főavatás ünnepét gyászmise előzte meg a kegyesrendiek templomában. Erre következett Veszprém város rendkívüli közgyűlése a vármegyeház nagytermében, mely szorongásig megtelt. Jelen volt Fenyvessy Ferenc főispán, Kolozsváry alispán, a vármegye szabadlevélpárti országgyűlési képviselői: Hegedüs Loránt, Horánszky Lajos, Pekár Gyula, André Gyula és dr. Óváry Ferenc; a Veszprém államoszó honvédtisztikar, a papság és előkelő hölgyközönség. Szegelethy György polgármester nyitotta meg a díszközgyűlést. Utána

egyenesen neki a szikláknak. Mentésre alig lehetett gondolni s a legénység, a kapitánynyal együtt húsz ember, a habokban lelte halálát.

Dover mellett igen nagy bajba került egy «Jaspar» nevű hajó, melyet kikötői szolgálatra szoktak használni. A szélvész eltépte a hajót a parttól s miután ide-oda cibálta a tengerben, nekivette a part óriási sziklafalának. A megmentésére sietett tengerészek kötélhágcsót bocsátottak le a 300 lábnyi magas sziklafalról s azon bocsátkoztak le néhányan társaik segítségével. A leszállás roppant veszedelmes volt, mert az erős szél ide-oda lóbálta a kötélhágcsót s a mészaköszörlékről folytonosan hullottak a mészaködarabok, melyek ellen aczélsisakot vettek a leszállók fejükre. A «Jaspar»-on levők nem is merték a felszállást megkísérteni, bármilyen veszedelemben forogtak a hajón. Inkább megvárták, a míg a kikötőből jött egy hajó megmentésükre, a mely aztán hosszas küzdelem után fölvette őket fedélzetére.

hozás berekesztése és az újnák megválasztása közt lefolyt, hűnytak el váratlanul, a Ház ügy-szólván a karakterisztikus jellegét veszítette el. Ha valaki megfogja vagy meghízik, azért az alajvonásai nem változnak. De ha valaki elveszti az egyik szemét, egészen más lesz az arckifejezése is.

Am a választási mezőkön is sok esett maradt, több mint mások. A hajdani statisztikák szerint körülbelül száz ember esett áldozatul a választásnak. A választási Moloch ennyit evett meg. De többnyire mindet a «névtelen nagyságok» közül, úgy hogy a vezérkar és tisztikar mindig egy maradván, a legénységet pedig a kutya se nézi, mindig egy ugyanazon háznak látszott. Egyszerű vérfülfrissítésnek tekintették a száz főnyi változást. A nemzeti géniusz váltát vont. Egyik koponya olyan, mint a másik koponya.

Hanem ezúttal sokféle kaszával dolgozott a változás örök demona. A halálon kívül itt volt

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZOBRAKÁR LELEPLEZÉSE VESZPRÉMBEN.

Beecke A. fényképe után.

AZ ÚJ ORSZÁGGYŰLÉS RÖL.

Karcolat.

A sors a «tisztá» melléknevet szánta a mostani országgyűlésnek, mely az új törvények tisztító ereje és a kuriai bíráskodás pallosának uralma alatt született. Úgy de a választók a régiek maradtak s megmondta a veszprémmegyei kortes, arra a kérdésre, hogy mi lesz az új törvénnyel szemben: «Sokkal becsületesebb a magyar ember, hogy sem ingyen adja a szavallatát.»

Hát összejött az új parlament, mely iránt ez idő szerint sokkal több kíváncsiságot mutatott a közönség, mint a korábbi országgyűlésekkel szemben. Azért siet annak tagjait bemutatni a «Vasárnapi Ujság».

Általánosságban tartván egy kis szemlét, kétségkívül nagy különbséget találunk a régi és a mostani Ház között. De ezt a különbséget nem annyira az új törvény okozta, mint inkább a régi törvény, a legrégebbi törvény a világon, — a halál. Szilágyi Dezsőben és Pulszky Ágostonban, kik ama rövid időközben, mely a volt törvény-

dr. Óváry Ferenc és Horánszky Lajos tartottak hatásos beszédet. Ez után a közönség a szoborhoz vonult, hol ismét Horánszky képviselő beszélt, s beszéde alatt lehullott a lepel. Horánszky ekkor, mint a szobor-bizottság tagja, átadta Veszprém városa közönségének a szobrot, Szegelethy polgármester válasza után felhangzott az ifjúság ajakán a Szózat, majd a veszprémi hölgyek küldöttsége tette le a hölgyek koszorúját. Ezzel a szoborleplezési ünnepély délután egy órakor véget ért.

HAJÓTÖRÉSEK AZ ANGOL PARTOKON.

Angolország fölött november 12-én, 13-án és 14-én irtóztató vihar zúgott el, mely különösen a parti hajózásnak okozott igen nagy károkat. Ez alatt a három nap alatt egész közönséges látványnyá lettek az olyan hajók, melyek veszjeleket adtak a part felé.

A legszörnyűbb katasztrófák egyike az «Active» nevű vitorlás hajót érte, melyet november 12-én éjjel, mondhatni pozdorjává tört a vihar Granton szikláin. Ez a hajó a parttól mintegy másfél mérföldnyire volt, mikor a szél eltépte horgonyköteleit s a partra sodorta a hajót,

podott, de nem annyival, a hányért papjaik imádkoztak. A szabadelvűpárt még most is túlságosan nagyra került ki, majdnem akkora, mint öt év előtt volt, a Bánffy-féle választás után, a mikor pedig nagyban megijedtek óriási dimenzióitól. Ennek a vérbőségnek gutaütés lesz a vége — jóslgatták — s hogy rossz szójátékot mondjunk, csakugyan megshintotta a Széll. A Széll-regime alatt persze még jobban megszaporodott a liberális tábor a nemzeti párt bejövetelével, hanem ez a szaporulat a lefolyt választás alatt elkallódott ide-oda, úgy hogy három tót is került belőle és egy-két egyéb nemzetiségi ember.

De ha a számbeli fogyást nem sajnálhatja a szabadelvű-párt, mert úgyszólván csak a fölösleges követségéből hányt le valamit, nagy veszteségei vannak a kvalitás dolgában. Nagy-Váradon elbukott Tisza Kálmán, élő államférfiaink egyik legnagyobbika, Baján Plósz miniszter, Nagy-Bányán Láng Lajos, Belényesen Gajári Ödön, a legjobb polemikus debatterek egyike, Torontóban Rohonczy Gida, a ki sok érdekes jelenetet csinált a t. Házban, Feszt Lajos, a «kigondoló bizottság» elnöke, az inkompatibilitási törvény főkészítője, Bornemisza Adám, a legtipikusabb régi mameluk, a nobilis fajtaból való, Szemere Attila, kinek beszédei szellemesség és nagy frissesség jellemezte. Mezei Mór, a ki sokoldalú ismereteivel érdekesítette a vitákat.

A régi szabadelvű gárda szereplő alakjainak elpusztulása sok örömet okozott volna az ellenpártknál, ha nem volna mindenik pártban ravatal. Polonyival a parlamenti jelenetek főrendezője tűnt le egy darab időre a drága deszkákról. Györfy, Hentallerért a Kossuth-párt kesereg; még a néppártknál is van úgynevezett «vesztése»: Major Ferencz. Sőt, a kinek leginkább kedvezett a mai divat, a szabadelvű pártknál a nemzeti pártból származó árnyalatából is kimaradt egy-két, parlamentbe való ember, mint Kornis Ferencz és Makkfalvy Géza.

Mindenkit érhet baleset, — de mégis feltűnő, hogy a lefolyt tiszta választások alatt jelentékeny embereket értek balesetek a Ház bizonyosan sok erőt veszített bennük. Hogy ezt az erőt pótolják-e az újak, azt a bizonytalanság köde takarja. Szilágyi Dezsők és Tiszák nem igen mutatkoznak a láthatáron. Némi jó hír szállong a fiatalabb emberek egyikéről-másikáról, de mikor nem szállingott ilyen jó hír?

Annyi bizonyos, hogy a vesztések rovathá sok nevet írhatnak be, de a nyereség rovattját egyelőre üresen kell hagyni, legfeljebb a Beöthy Ákos és a Szemere Miklós nevét lehet odairni egyelőre...

S aztán... kétszer, háromszor is el kell olvasni a névsort. A nevek üresek, nem jelennek meg semmit.

A polgármesterek hosszú sora, — a kik pihenni jöttek ide. Egy-egy jó alispán, mint Károlyi Antal, de ő is ősz hajjal kezd. Egy-egy alapos tudású régi tudós és ügyvéd, mint Pintér Sándor,

Mikszáth Kálmán egyik barátjával, a képviselőházból jöve.

de ő is inkább az íróasztalánál van helyén, mert alig hall valamit s ő maga is csak azzal indokolta képviselői föllépését: «a hol kétszáz néma van uraim, ott egy siketét is megtűhetnek».

De hát nem érdemes mindezen búsulni. Az új emberek szükségese, akármilyenek is, mert a régi emberek akármilyenek is, egyszer csak meghalnak és az ország az újaké lesz egészen. Mohorai Pál.

TRISTAN ÉS ISOLDE.

A M. kir. Opera Wagner-újdonása.

Tizenkilenc évvel halála után lett Wagner Rikárd dicsősége nálunk is teljes. November 28-án hallottuk az ő egyik legnagyobb, egyszersmind legnehezebben élvezhető művét, a frank mondavilágból vett tárgyú «Tristan és Isolda» című zenés drámáját. E darab 1857-ben készült el, de csak teljes nyolcz év múlva, királyi parancsra, határozta el első előadását a müncheni udvari opera; azután is nagyon lassan hódított, mert hőseit csak ki-választott, legelőrangú művészek adhatják, a minők nem mindenütt vannak. A mi operaházunkban is talán az volt az egyik döntő ok, a miért nem adták elő «Tristan»-t, holott már 1888-ban magyarra fordította szövegét Mahler Gusztáv, akkori budapesti operairagató.

A «Tristan és Isolda» olyan nagy arányokban tartott, szokatlantul súlyos, a túlságig tartalmas művészi alkotás, hogy minden ízében élvezni csak az tudja, a ki többször is meghallgatta, s a ki már előre olvasott felőle. Hanem azért kétségkívül műrenek: már bevezető zenéjének első néhány hangja az epedést, a vágyódást olyan jellemzőn fejezi ki, hogy aztán mondhatni, mindvégig, fogva tartja. Nincs talán az egész világ zeneirodalmában

több olyan mű, a melyben a zene annyira hozzá-simulna a szövegkölteményhez. Minden kis érzelmi árnyalatot azonnal tolmácsol más hangszerek színezetével, más időmértékkel s vagy más dallammal, vagy a színezésnek más módjával. Ebben a színező, árnyaló képességben Wagner a legnagyobb mester; hatalmas teremő képeleto és óriási tudása avatták azzá, nem különben szerelme. Mintegy 40 éves volt Wagner, mikor svájcei számkivetésében, Zürichben Wesendonck Matildával megismerkedett s lángoló szerelemre gyúlt iránta. A maga erős szenvedélynek képét rajzolta meg «Tristan»-ban.

A három felvonásos dráma I. felvonásában az írországi királyleány, Isolda, soká titkolt szerelmét bevallja komornájának, Brangaene előtt. Valamikor ő Morold lovagnak volt menyasszonya, kít Tristan lovagi párbajban megölt. A megsebesült Tristan a gyógyfűvekhez értő Isoldához fordul, a ki, a nélkül, hogy tudná kicsoda, meg is gyógyítja s megtudván kilitét, beleszeret. Tristan erre mint Marke király kérője, elviszi gályán Isoldát, ura feleségeül. Kinos lelki harc után Isolda maga elé idézi Tristant: halálos italt akar vele megosztani; Tristan kész erre, mert ő is mélyes szerelmre gyúlt Isoldéért. De Brangaene, a kinek kezéből az italt átvették, méreg helyett szerelmi varázsitalt adott nekik. Heves, boldog ölekezés közben érnek Marke király földjére.

A II. felvonásban a király éjjeli vadászatra ment, nagy kísérettel; Tristan visszaoson, hogy a kastély kertjében Isoldával töltsön egy boldog órát. Egyszerre rajtuk üt a király, vadászcsapatával: a vétkes szerelmeket bosszúból elárulta Melot vitéz. Az ősz Marke csak szelid szemrehányást tesz Tristánnak, de Melot le is szurja szerencsés vetélytársát.

A III. felvonás: otthon, Kareol várában, fekszik Tristan, veszedelmes sebével; hű fegyverese, Kurwenal, kémléli a tengert: jön-e Isolda, gyógyítani szerelmét? A testi-lelki szenvedéstől elgyötört Tristan, deliriumában felszakítja sebet, a valahára érkező Isoldéval csak egy búcsúpillantást válthat s meghal. Isoldának fájdalmában szakad még a szive.

A dráma cselekvénye nem épen gazdag, de a zene, az érzelmei csodálatosan gazdag változatosságát fejezi ki: sokkal hívebben tükrözi a szenvedélyek viharát, semhogy a más operákban megszokott zenei formák szorító korlátait át ne törné. Ez a zene igazán nem hasonlít semmi más zenéhez, a mit Wagner előtt írtak. De annyira lenyűgözi a hallgatót, a változó hangulatok és indulatok hatalmát annyira átérzeti, hogy a hallgató szinte együtt él a színpadi hősekkel. A ki nem nagyon zeneőr, az (első hallásra) bizonyosan semmit, még a nagyon kevés vissza-visszatérő vezermotívumot sem fogja a zenéből megérteni; de nem kell-e egy remek festményt is újra, meg újra megnézni, elmélyedni a szemlélésébe, hogy felfedezzessük és igazán élvezhessük minden szépségét?

Kár, hogy Burrian olaszul énekelte Tristan szerepét. Énekekben, játékokban különben ismét elsőrangú művészek bizonyultak. Vasquez grófné is megkapón ábrázolta és énekelte Isolda rendkívül nehéz szerepét; Berts Mimi (Brangaene), Takáts (Kurwenal), Ney Dávid (Marke), Ney B. nehéz és nem eléggé hálás feladataikat ép oly kitűnően oldották meg, mint Kerner karnagy és a zenekar. A szöveget Ábrányi Emil fordította szépen. K. I.

HIMFY-DALOK.

I.

A szép tájon, hol születtem,
Áll egy halom; tetején
Sokszor ültem önfelédten
Május édes estvelén...
Itt mosolygó Balatonnak
Csillámlottak hajjai,
Ott borágos Badacsonynak
Zengtek vidám hangjai.
És előttem és mögöttem
Himfy lelke járt köröttem
S regél édes agg regét,
Míg rám borult a setét...

II.

Álmodozó gyerek voltam,
Szeretném volt a magány,
Órákat elköboroltam
Lankás halmok oldalán.
Volt egy ócska dalos-könyvem,
Drága, drága kincs nekem!
Hányszor csalta édes könnyem!
A «kesergő szerelmem...»
Pajtásaim lármájától
Menekülve csöndbe, távol,
Az erdő volt menhelyem,
S rímen törtem a fejem.

III.

Tihany ormát el-elnézém
S a ligetet, a berket:
Hol «a halvány holdnak fényén»
Egy «árva szív» kesergett...
Távol Ság tetője látszott
És Kemenes utána,
A hol a magyar Horácot
Ihleté hű műsója.
Mégbüvölt a dicső emlék
S lelkemben is dal szülemlek;
A mily kicsiny én vagyok,
Mestereim oly nagyok.

Lampérth Géza.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Mátyás király emlékkönyve. Szerkesztette dr. Marki Sándor. A nagy király kolozsvári szobrát még nem leplezték ugyan le, de az irodalomban már maradó emléket állítja föl szülővárosa abban a terjedelmes díszmunkában, mely az idei karácsonyi könyvpiacon egyik díszes írt bele cikketek.

Az emlékkönyvben van kisebb-nagyobb tanulmány, melyek közül egyet idegen tudos írt, Müntz Eugène, a párisi Sorbonne híres tanára, a ki «Mátyás és a renaissance» czímen értekezik. A magyar írók sorát Jókai Mór nyitja meg Mátyás királyról írt ódájával. Hegedűs Sándortól azt az emlékbeszédet közli az emlékkönyv, melyet a kolozsvári emléktábla leleplezésekor mondott. Mátyás király korával történetírónk közül Fraknó Vilmos, Marczali Henrik, Kóváry László, Karácsonyi János, Csánki Dezső, Dankó Albert, Áldásy Antal, Békefi Remig és Zsilinszky Mihály foglalkozik. A nagy király diplomáciai szerepléséről Jancsó Benedek, Gróf Kun Géza, Vámbéry Armin, Pór Antal és Pap József írnak, míg Berzeviczy Albert azt a befolyást méltatja, melyet Beatrix királyné gyakorolt a királyra. Versényi György, Benedek Elek, Binder Jenő, Prém József, Mátyás király emlékének nyomait keresik a nép érzésében és költészetében, uralkodásának irodalmunkra és művelődésünkre gyakorolt hatását pedig Hegedűs István, Szilágyi Áron, Imre Sándor, Erdélyi Pál, Dézsi Lajos, Ferenczy Zoltán és Pasteiner Gyula méltatják. Még Széchy Károly kommentálja Zrínyi a költő följegyzéseit Mátyásról, melyeket az emlékkönyv egész terjedelmében közöl. Végül Szádeczky Lajos, Posta Béla és Nagy Lajos ismertetik részben a szobor-mozgalom, részben a nagy király emlékének megörökített czélzó egyéb ünnepélyek leírását.

A nagy negyedrét alakú díszes emlékkönyvet két térkép, 12 önálló kép és 135 rajz díszíti. Megjelent az Athenaeum r. t. kiadásában. Ára szép díszkötésben 24 korona.

Óreg szekér, fakó hám. Ez alatt a cím alatt jelent meg egy kötet Mikszáth Kálmán újabb elbeszélései-ből összegyűjtve. Tartalma: «A komposzszessor fák»,

Goró Lajos rajza.

KÉP A SÁNDOR-UTÓZÁBÓL A KÉPVISELŐHÁZ ÜLÉSE UTÁN.

«Poncsi bűnhődése», «A fiam», «A fehér kutya», «A szamar sine curában», «Ott alszik a Marcsa is», «Szegény ember tökéje», «A kemény koponyák», «A kis szeplős», «Grisics hitelbe vett bort», «Madame Gvnap és porontyai». A kitűnő író eme novellái közül a két első, továbbá «A fiam» című ciklus egyik darabja lapunkban jelent meg. Mai számunkban pedig illusztrációval ellátva a magyar elbeszélő irodalomra s mint többi munkáit, úgy ezt is igaz gyönyörűséggel fogják olvasni minden felő. A kötetet csinos kiállításban Légrady-testvérek adták ki, ára 4 korona.

Szívós Béla munkatársunknak nemrég megjelent «Ócska történetek» című elbeszélőkötetéről érdekes tárcacikk jelent meg a «Pester Lloyd» november 26-iki számában, Hevesi Lajos, Bécsben élő kiváló írónk tollából. A cikk elején elmondja, mely élvezettel olvasta évekket ezelőtt Baksey «Gyalogkönyv» című könyvét, háromszor egymás után. Le is akarta fordítani németre, de meggyőződött róla, hogy az ilyen művek csak egy nyelven élvezhetők: magyarul. Most ismét olyan könyvre akad, melyet egyszerre többször kellett elolvasnia: Szívós «Ócska történetek» című könyvére. Ezután egyebek közt így folytatja:

«Az ilyen művek úgy felüdítenek, mint a gyors kocsiútas az Alföld pusztáin. E könyvek varázsa abban, a ki idegen földre szakadt, felkelti a honvágyat. Természetes őseredetiség van bennük. Minduntalan azt kérdi az ember: hát ez is megvan még? Nem törölte még el mindenkorra a civilizáció, a köznapi mivelődés? Mind ezeket az alakokat, színeket, tájakat, hangokat, melyek itt megszólalnak!...

«A magyar parasztot, juhászt, vidéki embert, az egykori falusi nemeset, a tanya és csárda népét, a megyei tisztviselőt szerző alaposan ismeri. Milyen ritkaságok gyűjteménye, de egyuttal mily hamisítatlan jellemek, mily sajátos egyéni hangulatoké, a természet mely rejtelmeit! S milyen érdes, kemény háttér, melyen a nagyjában mégis inkább kedélyes, ártatlan humor dereng!

«Az «Ócska történetek»-ben sok van, a mi félműlt időkbé tartozik. Átmeneti idő a kezdetleges életmódról a modernebbre. S erről csak a valósnak művészi vázolója tud igaz képet nyújtani, saját kedélyének hozzáadásával. Így emelt Szívós Horog komédiáinak élettrajzi-novellisztikus emléket. A mint a komédiáissá lett és hazakerült Horogra, feleségére és leányára ráismernek a hajdani szomszédok, atyafiak, az valami pompás jelenet.

A kötet egyik darabja, «A kutyabüvölés», egy emberről szól, a ki a legvadabb kutyákat úgy viszi odább, mint a lisztes zsákok. Senki se tudja, hogy cselekszi Zöld Péter juhász. Hanem ezt aztán olvasni kell! A juhásznak aprólékos előkészületei, szófukar kényelmességével, olyan eredeti titoktartással, és ijesztő voltával, egészen sajátos hangulatot kelt. Olyan életkép van itt rajzolva, a milyenről a városi embernek sejtelve sincs. Sajátságos hangulat ömlik el az egészen, mely lényegesen különbözik a Turgenyev, vagy Gorkij pusztái hangulatától.

Bertha Sándor, Párisban élő hazánkfi, ki már több nagyobb művével s hírlapi cikkeivel nagy szolgálatakat tett a magyar viszonyoknak Franciaországban való ismertetése körül, ismét nagyobb szabású művet írt, melyben a magyar nemzet legújabbkori történetét ismerteti a forradalom utáni időktől kezdve napjainkig. Műve első fejezetében az abszolutizmus időszakát rajzolja, a továbbiakban aztán sorra veszi az egyes korszakokat: az 1859-től 1865-ig tartott provizóriumot, a kiegyezés megkötését, Deák Ferencz államférfiúi jelentőségét, a Deák-párt uralmát, majd Tisza Kálmán kormányzatát s az ez után következő kormányok működését. Munkája utolsó részében a magyar politikában 1899 óta beállott fordulatot s Széll Kálmán kormányzati tevékenységét méltatja. A kötethez lelkes előző és végző is járul. A gondos kutatókon alapuló s hazafias lelkesedéstől áthatott munka, mely egy 360 lapra terjedő nagy kötetet tesz ki. «Plon, Nourrit és társa» előkelő párisi kiadó-czég-nél már meg is jelent. Ára hat frank.

Könyvek az ifjúság számára. Két könyv jelent meg a Franklin társulat kiadásában, mindenik a serdülő és már érettebb ifjúság számára. Az egyik címe II. Rákóczi Ferencz, Jósika Miklós ismert jeles könyve, melyet Gadl Mózes az ifjúság számára átdolgozott. A sok illusztrációval is ellátott műve ára füzve három korona, színnymatyi vászonkötésben pedig négy korona 40 fillér. A másik könyv címe: «Komédiás Palkó», melyben Gadl Mózes sok

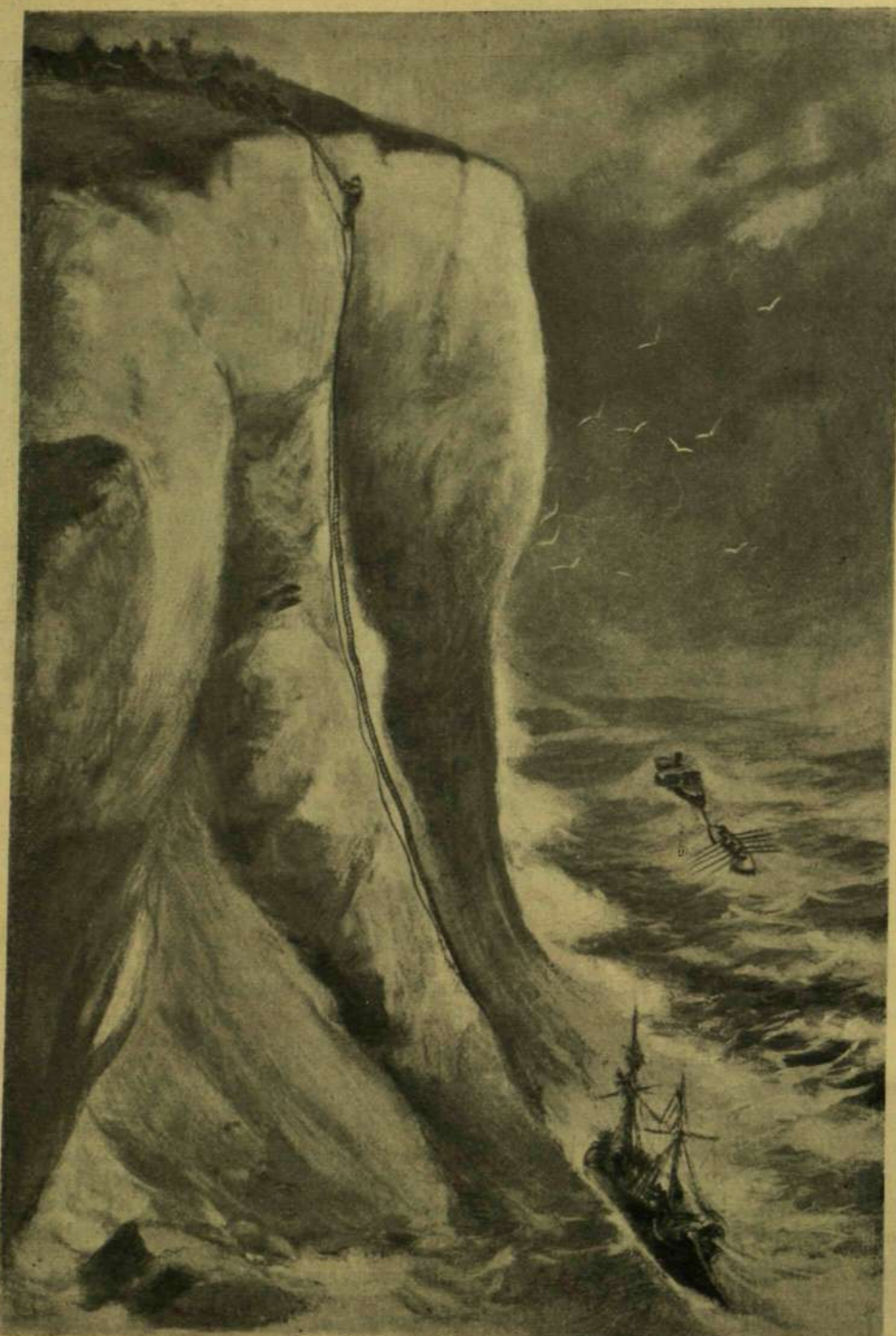

Hieronymy Károly.

Kossuth Ferencz.

PILLANATNYI FÉNYKÉPEK A SÁNDOR-UTÓZÁBÓL A KÉPVISELŐHÁZ ÜLÉSEKOR.

HAJÓTÖRŐTTEK MENTÉSE DOVER MELLETT.

mulatságos dolgot mesél el. Ez is sikerült rajzokkal van illusztrálva. Ára füzve két korona, színnyomatú vászonkötésben három korona 40 fillér.

A Magyar Tudományos Akadémia kiadásában legújabb megjelentek: *A magyar nemzetiség a XIV. század közepéig*, írta dr. Karácsonyi János. II. kötet, ára kilenc korona. A magyar tud. Akadémia történelmi bizottságának *Oklevél-másolatai*, ismerteti Orányi Lipót, III. füzet, ára hat korona.

A berni egyezmény. *Ranschburg* Viktor, a Magyar Könyvkereskedők Egyletének titkára ily czímen terjedelmesebb tanulmányt írt, melyben a szerzői jogról szóló nemzetközi egyezményt ismerteti és érdekes magyarázatokkal kíséri. Az irodalmi érdekű tanulmányt az Eggenberger-féle könyvkereskedés adta ki és ára egy korona 60 fillér.

Egyházi beszédek. Írta Jancsó Sándor nagyenyedi ref. lelkész és teológiai tanár. A terjedelmes kötetben 30, különböző alkalmakra szóló egyházi beszéd foglaltatik, melyeket a szerző hírneves külföldi egyházi szónokok művei nyomán dolgozott ki. A munka ára négy korona s Kolozsvárt Stein János könyvkereskedésében jelent meg.

Hittan unitárius középiskolák számára. Írta Ferencz József püspök. Ezt a tankönyvet már 30 évvel ezelőtt írta a szerző s azóta kéziratban volt használatban. Kolozsvárt Stein Jánosnál jelent meg, ára egy korona 80 fillér.

Beöthy Lászlót, a Nemzeti Színház igazgatóját az állásában gróf Keglevich István intendáns újabb öt évre szerződött s a belügyminiszter most jóváhagyta a szerződést.

A Nemzeti Színház és Operaszínház kiadásai. Az 1900-ik évről szóló zárásadatok szerint két legelső színházunk nagy defizitelt végezte az esztendő. Az Operaszínházra az országgyűlés 484 ezer koronát szavazott meg, de 564.688 koronát költött el; a Nemzeti Színházunk megszavazott 124 ezer

korona sem volt elég, fölemelkedett 233.833 koronára. A megszavazott költségeket a két színház tehát 190.521 koronával lépte túl.

Vigszínház. A párisi «Figaro»-ból többé-kevésbé elmés apróságairól ismeretes Capus Alfrédnek egy szatirikus vigjátékát adták a Vigszínházban «*Leontine férjei*» czímen. A darab meséje nem igen érdekes, hanem részleteiben az ötlet és elmesség nem hiányzik. Capus ezen darabjában a francia házassági törvénynek azt az intézkedését gúnyolja ki, hogy a váláshoz szükséges az egyik házastárs hűtlenségének hivatalos megállapítása. A Vigszínház közönsége eléggé mulatott a darabon. Az előadás német részében jobb is lehetett volna. *Csillag* Teréz finoman játszotta a könnyelmi asszonyt; a többiek közül Szerényi sok leleménnyel adta a báró szerepét, Fenyesi pedig Dubois.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia november 25-ikén összes ülést tartott báró Eötvös Loránd elnöklésével.

Fraknoi Vilmos püspök emlékbeszédét mondott az Akadémia nagyteremében elhunyt tagjáról, a jeles történetírő Szilágyi Sándorról. A nagy hallgatóság, mely az ülése megjelent, mely meghatottsággal hallgatta Fraknoi szép emlékbeszédét. Feltűntette Szilágyi Sándor írói, tanári és történetkutató munkásságát, fáradsátságát, lelkeségét, és műveit. Jellemezte Szilágyival együtt újabb történelmi irodalmunkat is, melyben Szilágyi Sándor iskolát alapított és számos követőre talált. Mindenki, a ki csak közelébe került, megszeretett a magyar históriát. Életének utolsó éveiben betegsége miatt el sem hagyhatta már szobáját, de irásztáblánál utolsó lehelletéig dolgozott.

Az emlékbeszéd után Vadnay Károly olvasta föl a bírálók jelentését a Kóczán-féle 100 aranyos pályázatról, melyre az évben a Róbert Károly idejéből való színművek vagy vígjátékok pályáztak. Két vigjáték foglalkoztatta a bírálókat: a «*Fegyver nélkül*» és «*A király arája*» címűek, mint társaik közt

aránylag legjobbak. A bírálók egyhangulag «*A király aráját*» ajánlották jutalomra, mely irodalmi színvonalon áll, s bár kevés benne a történelmi anyag, nem ütközik a történelmi hűségbe. Meséje az, hogy Prágába küldöttség megy azért, hogy Róbert Károlynak hitvest keressen. E küldöttségben titkon Róbert Károly is részt vesz, de ezt senki sem sejt. Ott a király megszereti s meghódítja Beatrixet, Erzsébet királyné nővérét s feleségül veszi. A kitüntetésre méltatott vigjáték jellegű leveléből Földes Béla neve tűnt ki, a ki alig husz éves joghallgató és bankhivatalnok, három év előtt «*Jós*» című költeményét olvasták föl a Petőfi-Társaságban, tavaly pedig a Kóczán-pályázaton dicsérettel említették művét.

A Kisfaludy-Társaság november 27-én tartotta havi ülést Beöthy Zsolt elnöklete alatt.

Vargha Gyula főtitkár bejelentette, hogy a Lukács Krisztina-féle esztétikai pályázatra két pályamű, a Lukács Krisztina-féle kisebb költői beszélyre hirdetett pályázatra 23 és a Bulyovszky-féle kisebb költeményre hirdetett pályázatra 78 pályamunka érkezett. Ezután Pekár Gyula tartotta meg székfoglalóját «*Az elmulasztott pillanat*» című elbeszéléssel. A hallgatóság zajosan megtapsolta a felolvasót. Beöthy Zsolt elnök pedig meleg szavakkal adta át a társaság diplomáját, elmondván azokat a jogcímekeket, a melyek alapján a társaság Pekár tagjai sorába választotta. Pekár Gyula röviden megköszönte megválasztását s megígérte, hogy tehetségét a Kisfaludy-Társaság nagy magyar tradíciójának fogja szentelni. Abrányi Emil olvasta fel ezután élénk tetszés közt «*Az amerikai magyarokhoz*» című hazafias költeményét, a melyben arra inti a kívándorlott magyarokat, hogy ne feledkezzenek meg soha hazájukról:

Dolgozzatok künn!... Bátor munka révén
Ész finomuljon, edződjék a kar!
De minden órán eszetekbe jusson:
Milyen kevés, ah! otthon a magyar!
Számáljátok félénken össze minket,
Mint özvegyasszony szűkös garasát,
S ne vállatok ki végkép!... Ne tegyétek
Még koldusabbá e szegény hazát!

Bartók Lajos «Egy új emléke», «Vágy», «Költő vagyok», «Üti emléke», «A tengerhez» és «Isten veled» című költeményeit adta elő tapsoktól kísérvé. Ezek közül az «Üti emléke» című így hangzik:

Tegnap nem is ismertél, — nem is éltem.
Ma oly kegyes vagy, hogy eszemet féltem.
Holnap elválnék s többé sohse látlak.
Tegnap, ma, holnap, — örökké imádlak.

Az «Isten veled» címűnek bemutatjuk harmadik versszakát:

A csillagok már föltűnének,
A tenger, nézd, fölül ragyog,
Mikéntha tükre vón' az égnék,
S én nem találok csillagot!
Enyim nem ég ott, mely vezérlejen,
Hogy viharok közt bár, elérjem
Üdvöm a távol part felett.
Még halni sincs reményem érted,
Itt ássa sírom az enyestéd,
A feledés!... Isten veled!

Bárony István bemutatta «A rab király szabodon» című fantasztikus állatregényének egy epizódját «Éjszakai kép» czímen. A regényben személyeket jelentő állatok szerepelnek. A regény hőse Szultán, az oroszlán, és Zulejka, a bengáliai tigris, más néven India gyöngye. A más két elszabadult állat: a Czar, egy roppant gorilla, meg a Vörös ördög, egy dél-amerikai óriás koral-gyógyó. Utóljára Vértessy Jenő balladaszerű költeményét, a «Vak király»-t Kozma Andor olvasta föl, szintén tetszés közt.

MI UJSÁG?

A budai királyi palota építkezésében most részint a berendezéseket végzik, részint a palota szobrászati ékességeit állítják föl. Ritka szép látványosságot nyújt a palota környéke a hatalmas arányokkal a díszítésekkel. Dunára néző homlokzata még egyszer akkora, mint a régi palota volt. Ennél is nagyobb a Krisztina-város felé, a budai hegyekre néző, kilenc emeletnyi magasságban emelkedő új palota.

Buda várában az új építkezések a Szent-György-tér új rendezését is szükségessé teszik, mert a palota dunnaparti új része jóval mélyebben helyezkedik, mint a Szent-György-tér. Ezért a teret, melyet Erzsébet királyné szobra fog díszíteni, leássák, a palota éjszakai homlokzatának megfellelően. A téren áll a miniszterelnöki palota, azt lebontják. Ott van József főherceg palotája is, mely előtt a tér szabályozásával nagy mélyedés keletkezik. Ezt a palotát az udvar megvárosolta, átalakítja az udvari személyzet számára. A főherceg a szomszédos telkek-

Kápolnai Irén és Bartonek Irma.

JELENET «TERÉZ KAPITÁNY» CÍMŰ OPERETTBL.

Kossak fényképe.

nek már régebben tulajdonosa, s az új palotát a két régi egyemeletes házak helyén építi föl. A királyi palotának a térről nyíló bejárata is művészi díszítést kap. A kapu két oldalán, úgy kívül, mint az udvar felé eső részén két-két hatalmas bronz orosz-lánt állítanak föl. *Fadrusz* János jeles szobrász mintázta az oroszlanokat, a melyeket legközelebb érezbe fognak önteni.

Keresztelő az uralkodó családban. *Ferencz Sávator* főherceg és *Mária Valéria* főhercegnő új-született leánykájának keresztelője november 23-án történt meg Walseeban, a király jelenlétében. A szertartást dr. Mayer Lőrincz püspök, udvari és burg-bélyános végezte. Az újszületett főhercegnő a keresztelésben a *Mária Erzsébet Terézia Philomena Ignatia* nevet kapta. Keresztanya *Mária* főhercegnasszony volt, a kit *Mária Terézia* főhercegnasszony képviselt.

Szilágyi Dezső emléke a Tátrában. A magyarországi *Kárpát-egyesület* november 24-ikén Iglón közgyűlést tartott *Münich* Aurél országos képviselő elnöklésével. A közgyűlésen elhatározták, hogy *Szilágyi Dezső*nek, a ki a Tátrának nagy kedvelője és rendes látogatója volt, emléket állít a Magas-Tátrában, a tarpataki völgyben. Erre a czélra az egyesület gyűjtést indított, melynek eredménye eddig 1088 korona volt. A kik adakozni akarnak, adományait a Magyarországi Kárpát-Egyesület elnökségéhez Iglóra küldhetik.

A műcsarnok kiállításán megkoszorozott képek. A képművészeti társulat választmánya nov. 25-iki ülésén foglalkozott azzal az esettel, hogy az egyetemi ifjuság «Szemere asztaltársasága» babérját tűzőt a műcsarnok kiállításán oly művekre, melyek művészi iránt a hazai irány művelésért kívánt elismerést nyilvánítni. Az ülés gróf *Andrássy* Tivadar elnöklésével ment végbe.

Benkő Kálmán, a társulat igazgatója előadta, hogy az igazgatóság, a mikor a koszoruzást megengedte, tette ezt azért, mert az arra vonatkozó kérelmen megtagadására a kiállítási szabályzatban eleendő okot nem talált, s mert abban irányzatosságot nem látott. Az utólag fölmerült félreértések magát az igazgatóságot is meggyőzték arról, hogy hasonló esetek elkerülése és a társulat kiállításain a művészi szempontoknak föltétlen megóvása végett a kiállítási szabályzat kiegészítésre szorul és azért az igazgatóság nevében a következők rendelkezést indítványozta: «Kiállított műtárgyakon a kiállítás egész folyamata alatt a pályadíjakra és pályázatokra, ugyszint az előadásra vonatkozó és a kiállítás hivatalos intézőségétől, illetőleg jury-jétől eredő felírásokon és jelzéseken kívül semmi más felírás, jelzés vagy jelvény nem alkalmazható.» *Kacsányi* Ödön nem helyeselte az igazgatóság eljárását, dr. *Diener-Dénes* József pedig azt indítványozta, hogy

a választmány fejezze ki sajnálkozását a történetek fölött. Ezt az indítványt azonban nem fogadták el. *Berzeviczy* Albert alelnök *Benkő* indítványának az elfogadását ajánlotta. A választmány elfogadta az indítványt.

A Népszínházból. «*Teréz kapitány*»-ból, Planquette operettjéből, melyet közelebb sikerrel adtak elő a Népszínházban s melyről legutóbbi számunkban megemlékeztünk, egy képet közlünk mai számunkban arról a jelenetről, melyben Kápolnai Irén (Margot) táncot lejt Bartonek Irmával. A kép Kossak műtermében készült.

Háromnegyed évszázados jubileum. Ily ritka évfordulót ért el az évben a Haris, Zeillinger és Társa a «kék csillaghoz» címzett váci utczai vászonkereskedő cég. 1826-ban a cég alapításakor kis szabályzatlan város volt még Budapest. Mesésen nagyot nőtt azóta a főváros. De fejlődött a «kék csillag» vászonkereskedés is — az izlés és igények finomodásával — mindig lépést tartva a haladó korrall. Az előkelő világ évtizedek óta e hírneves üzletben szerzi be leányának kelengyét. A «kék csillag» így számtalan boldog frigy tanúja lett. E hosszú multra tekintő cég érdemei jutalmú a cs. és kir. udvari szállítói címet, továbbá József főherceg és Fülöp szász koberg-góthai herceg szállítói címet nyerte el. A «Kék csillag» immár úgy a főváros mint a vidék hőlyei előtt egyaránt ismeretes és a magyar uriaszonyok soha sem mulasztják el Budapesten jártukban a «kék csillagot» felkeresni. A jelen évi karácsonyi ünnepek alkalmából a szóban forgó cég nagy raktárából egyes czikkeket feltűnő olcsó áron bocsát áruba s eziránt utalunk mai hirdetésnyére.

Megnyílt Budapesten IV., Váci-utca 2. szám (Gizellátér sarok) Winkle Nándor műkereskedése, az aczél- és rézmetesetek, modern képekterek gazdag gyűjteménye. A cég törzislele IV. Kigóy-tér 5. szám alatt van. Alapítási év 1892. — Egyébeként ajánljuk a mai számunkban megjelent hirdetést a közönség figyelmébe.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a legközelebbi napokban: *FLORIÁN JAKAB*, az eperjesi kollegiumi főgimnáziumnak majd egy félszázadon át lelkes, a folyó tanévét nyugalmazott tanára, a kollegiumi bugzó pénztárnoka, könyvtárnoka és végrehajtó-bizottságának tagja, életének 72-ik évében. — *TAMÁS ENDRE MARCZELL*, áldozópap, a nyirbátori minorita társház főnöke, érdemesült gimnáziumi tanár, 63 esztendő korában Nyirbátoron. — *PAPP GYULA*, Hajdumegye árvaszéki ülnöke Budapesten, hol gyógyulást keresett, s honnan holttestét haza szállították Debreczenbe. — *WEIN* AURÉL nyug. kir. főmérnök a nagy műszaki tanács tagja 60-dik évében. — *KUPPIS* GUSZTÁV 1848—49-ik őrnagy s a 201-ik honvédszázalaj volt parancsnoka és pozsonymegyei tb. aljegyző, 84-ik évében Pozsonyban. — *GÖMÖRI* FERENCZ ügyvéd, 1848—49-iki honvédszázados, a kecskeméti honvédegyetelen elnöke, nyugalmazott közgyám 88-ik évében Kecskeméten. — *ELTHEZ* JAKAB, Csikszerecsa város polgármestere, nyug. járásbíró, Csikszerecsa. — *LUDVIG* JÁNOS volt fővárosi bizottsági tag és IX-ik kerületbeli előkelő iparos, ki egy időben a politikai mozgalmakban is tevékeny részt vett, 65 éves korában. Temetésén *Plósz* Sándor igazságügyminiszter is megjelent. — *DR. EÖRBER* SÁNDOR, régi orvos és katona-orvos, 85 éves korában Budapesten; ugyanitt *Blass* ZSIGMOND, a volt «Blass és fia» cég beltagja. — *FELLINGER* KÁROLY tekintélyes győri polgár, *Filling* Károly, a budapesti IX-ik kerületi felső kereskedelmi iskola igazgatójának édesapja, 95 éves, Győrben.

BARTHOS ISTVÁNNÉ, szül. Fáy Margit, m. kir. honvédszázados neje Sátoralja-Ujhelyen; előkelő rokonság, a *Barthos*, *Meczner*, *Fáy*, *Hámos*, *Máriássy* és *Draskóczy* családok gyászolják. — *OLSVAI* FARKAS OLGA, székfővárosi tanító, Budapesten. — *PARZER* JÓZSEFNÉ, szül. báró *Laminet* Mari Lajtafalván, életének 25. évében. — *ÖZV. ESZTERGOMY* ISTVÁNNÉ, a zombori «Magyar Jótékony Nőegylet» elnöknője. — *DRASKÓCZI* DOLINA EMMA életének 43-ik évében. — *ÖZV. BOCSKOR* FERENCZ 72 éves korában Csik-Szeredában. — *ÖZV. SZILÁGYI* BÉLÁNÉ, szül. Horváth Aranka 42-ik évében Budapesten.

Szerkesztői üzenetek.

Csend és béke. Egy bokorba? *Alkonyon*. *Hervadás*. Meleg szívű ember munkái. Legjobb az utolsó, de mint a többinek, ennek is nagyon rontja hatását az, hogy nyelve nem természetes, hiányzik benne a közvetlenség. Mintha élő töből csinált virágok fakadnának.

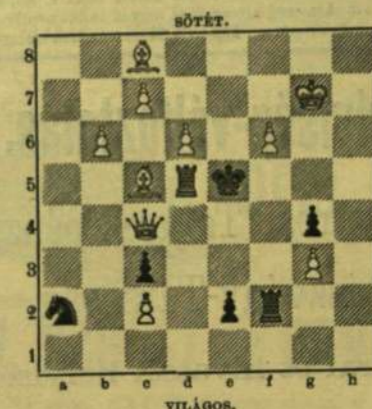
Aggódás. Hangulatos vers, kedves, kövörtlen a hangja, de hogy közölhető legyen, egyet-mást javítani kellene rajta. Így az első strófa harmadik sorában a «már» nagyon is észrevehetőleg a rím kedvéért van odabiggyesztve. A második versszak utolsó sora is csak szomszorosítás, valami más gondolatot kellene helyére tenni. Az utolsó strófa egészen át kellene dolgozni; így homályosan, bizonytalanul van a gondolata kifejezve. Pedig a vers megérdemelné a kijávitást.

Maros vize. Arra kérem. Az utóbbiban néha-néha eltalálja a népies hangot; egyéb jót alig mondhatunk verseiről. Kár volna ilyen verseket — mint számunka — nyomdafesték alá adni; ne engedjen eszmései unszolásának, hanem várja meg azt az időt, míg gyakorlat és tanulmány kimélyítik tehetségét.

Tavaszi. (Beh sok fénys, beh sok halvány csillag van az égen, stb.) Jól eltalálja a népdal hangját, jó magyar ritmusus látket benne; azonban megérzik rajta, hogy csak afféle elképzelt érzés s nem szívőből fakad, a mit énekel.

SAKKJÁTEK.

2250. számú feladvány. Pradignat E.-től.

Világos indúl a harmadik lépésre matot mond.

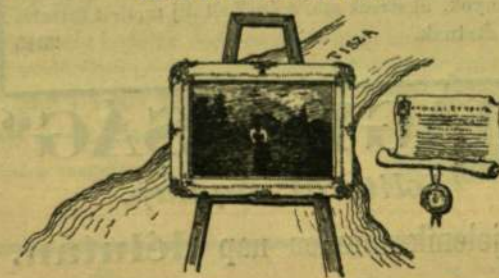
A 2233. sz. feladvány megfejtése Blake P. F.-től

Világos.	Sötét.	Világos.	a.	Sötét.
1. H4—e2	a5—b4: (a)	1. Fh8—e5 (b)		
2. He2—g3	t. sz.	2. Vg7—f7	Kc4—f5	
3. F mat.		3. Fb5—d7 mat.		

Világos.	Sötét.	Világos.	a.	Sötét.
1. ...	Kc4—f5 (c)	1. ...	Kc4—d5	
2. Fb5—d3	stb.	2. Fb5—c4	stb.	

Helyesen fejtették meg: *Budapest*: K. J. és F. H. — *Andorfi* S. — *Kovács* J. — *Csomonyán*: Németh Péter. — *Lapótvárt*: Hoffbauer Antal. — *Bakony-Szentlászlón*: Szabó János. — *Kecskeméten*: Balogh Dénes. — *A pesti sakk-kör*.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 45-ik számában közzét képtalány megfejtése: *Kondorosi csárda* mellett, *gulya*, *ménés ott deleget*.

Feloldó szerkesztő: *Nagy Miklós*. Szerkesztőségi iroda: *Budapest, IV., Kaplony-utca 9.*

Alkalmi Vétel

Kiselejtezzük kis hibák miatt

12 személyes

Porcellán Étkező

készleteinket

dus aranyozás és remek szép festéssel, ezen

Rendkívül olcsó

kiárúsítás csak december hó 7-ig tart.

Komplet 6 személyre, dusan aranyozott és remek festés:

Étkezőkészlet 6.50

Teakészlet finom ... 3.75

Kávékészlet ... 3.75

Mocsa ... 4.50

Függőlámpa majolika 4.75

Mosdó, finom ... 4.50

Üvegkészlet ... 6.50

Ortner Rezső és Társa

Szt.-Lőrinczi és Karisbadi

Porcellánfestő-ipartelep.

Teréz-körut 32.

Vidéki rendelésnél kérjük a vasut

állomást.

Szokland.

LÁTVÁNYOSSÁG! Budapest, IV., Váci-utca 2. sz. a. (Gizella-tér, sarokház) LÁTVÁNYOSSÁG!

megnyílt

WINKLE NÁNDOR MŰKERESKEDÉSE.

Aczél és rézmetszetek, heliogravűrök, művészi kivitelű fényképek (Carbou), kézi színezésű (aquarellirozott) metszetek, legfinomabb színes nyomatok (Facsimile) stb.

Legizlésebb karácsonyi és alkalmi ajándékok.

Stilszerű képkeretek, barok, empire, de főleg modern ízlésben. — Arczképkeretek bronzból, bőrből, fából, kristályüvegből. **Gyűjtőkeretek több fénykép csoportosítására.** Fali, toilette, kézi, háromoldalú tükrök. Kályhaellenzők (Paravant) mahagoni, tölgy- és egyéb fából. Díszbutorkák. Képek legszebb és legszolidabb bekeretezésre a cég saját műhelyeiben. Nagyon szolid munka. Mérsékelt árak.

A TÖRZSÜZLET ÉS MŰHELYEK

Alapítási év 1862. Budapest, IV., Kigyó-tér 5. sz. a. vannak. Alapítási év 1862.

VASÁRNAPI UJSÁG

49. SZÁM. 1901.

BUDAPEST, DECEMBER 8.

48. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt 1 félévre 12 k. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG 1 félévre 8 k. Egész évre 24 korona. Egész évre 16 korona. A POLITIKAI UJONSÁGOK 10 korona (a Világkrónikával) 5 k. Külföldi előfizetésekre a postaiag meghatározott vidéki és csatlósági díj is esend.

GRÓF RÁDAY GEDEON.

1829—1901.

MEGTÉRT ÖSEIHEZ. Az iklandi sirbolt kapuja bezárult mögötte s a nemes alakot, a ki előtt a gonoszok egykor annyira remegtek, örökre eltakarta a koporsófedél. Már életében legendai alakká vált s most, midőn elhunyt, újra szárnyat ölt a fantázia s a legképtelenebb szenzációs meséket költi felőle és dobja a hir piaczára.

Hogy az Alföldet a haramiaktól megtisztította, ez tény. És hogy ezért áldja emléket minden becsületes magyar ember az Alföld rónáin, az is szent igaz, de hogy miként hajtotta végre ezt a herkulesi munkát, arról sem ő, sem hivatalsegédei nem beszéltek s a vizsgálat sikerének érdeke miatt nem is szólhattak.

«Ha nincs újság, csinálj», — mondá egykor az öreg Dumas Nápolyban Teleki Sándornak s ezt a tanácsot követik ma is a hirsomjas újdonságyűjtők. Embertelen kizsárlásról, középkori barbár kegyetlenségről, spanyol inquisitőről beszélnek, pedig ezzel csak azt árulják el, hogy Ráday Gedeon grófot nem ismerték.

Művelt és tanult ember volt ő! Jól tudta azt ő is, csak úgy, mint bármelyik jóra való bírós, hogy a kizsárlás kisikart vallomások mi értéke van, hogy ily eszközökkel az igazságot kideríteni nem lehet; azért ily eszközöket nem is használt.

Hogyan sikerült hát neki az, a mi másoknak, ő előtte lehetetlen volt? Midőn néhány évvel ezelőtt pácienszen volt Gleichenberghen, Mikszáth Kálmánnal megintertjvultak, hogy azokból a kizsárlásokból, a melyeket vallatásoknál — állítólag — használt, (Ráday-hegedű, Ráday-bölcső) mi az igaz?

— Semmi sem igaz abból, — felelt a gróf. — Én a rabokkal a legemberségesebben bántam; gyóni kis birtokomnak az árát is arra költöttem el, hogy azokat a rabokat, a kik töredelmesen vallottak, jobb élelmérésben részesítem a magam erszényéből; mert erre a célra az állam külön nem adott pénzt. De nem is volt ott kizsárlás szükség. Vallottak azok e nélkül is, csak azt kellett eltalálni, hogy kire miként lehet hatni.

Volt ott a többek között egy megrögzött delinquens, a ki sehogy sem akart vallani, tagadott mindent. Azt mondtam neki: édes fiam, Bajdor, neked olyan becsületes, jó képed van, a képedből is látom, hogy téged az Isten becsületes embernek teremtett. Hej, fiam, Bajdor! nagy dolognak kellett teveled történni, a mi téged a becsületes utjáról letérített.

— Igaza van, méltóságos uram. Ha már így beszél velem, megmondom az igazat. Úgy történt a dolog, hogy elveszett a gazdámnak négy birkája. Gazember, — mondta a gazdám, — ezt

kiküldve, lepecsételt levéllel, a mit csak Kecskeméten szabad felbontani, és midőn a letartóztatást tudtára adta a főtisztviselőnek, — villant a pisztoly csöve s a főkapitány holtan rogyott össze; — a mint egyik napilapban olvastam, — abból egy szó sem igaz.

— Mikor a kormánybiztossá kinevezés már zsebemben volt, — folytató a gróf, — legnehezebbnek látszott előttem, hogy miként fogjak a dologhoz. Mentem egyenesen a vármegye házába. Hivattam a várnagyot. Előmutattam kinevezési levelemet s megparancsoltam, hogy a rabok névjegyzékét adja elő. Ezek között találtam egy ispán-féle embert, ezt előállítottam. Mutattam neki felhatalmazási levelemet, megmagyaráztam, mi áll hatalmamban. — Lásza, én magán segíthetek, hanem legyen segítségemre maga is nekem. Lehetetlen, hogy ott kinn a pusztaán a majorban magánál meg ne fordultak volna szegény legények s ne adott volna nekik kenyeret, szalonnát, vagy a mit kértek. Mondja meg, kik jártak ott, mit tud felőlük, mondja bátran, ne féljen semmitől, szavamot adom, hogy a mit nekem mond, a miatt soha semmi bántódás nem lesz. Ez adta kezembe a fonalat, a minél fogva a többi legombolyitani aztán nem volt nehéz.

Szólt még sok részletről, hogy mennyi kísértésnek volt kitéve, melyek között szerepe volt a női bájoknak is, de tántoríthatatlanul megálta helyét, hajthatatlan maradt.

Nem egy-két előkelőbb hivatalnok, vagy jobb családok tagja is ludasnak érezte magát egyben-másban.

Jellemző erre nézve az a kis eset, a mit akkortájtban Szegeden beszéltek. E szerint egy este a «Profétánál» (vendéglő Szegeden) uri társaság vacsorált egy asztalnál. Miről folytatható volna a beszéd, mint a napi eseményekről: a bűnvizsgálatokról, nyomozásokról?

— Szörnyűség, a mik történek, — mondá egyik úr.

— Borzasztó! — szól a másik.

— Ez már túrhetetlen, — mond a harmadik.

— Senki sem lehet már biztonságban, hogy vajjon holnap nem viszik-e be a várba, — szól a negyedik.

Ekkor odakiált a távolabbi asztaltól egy magánosan ülő dorozsmai parasztember:

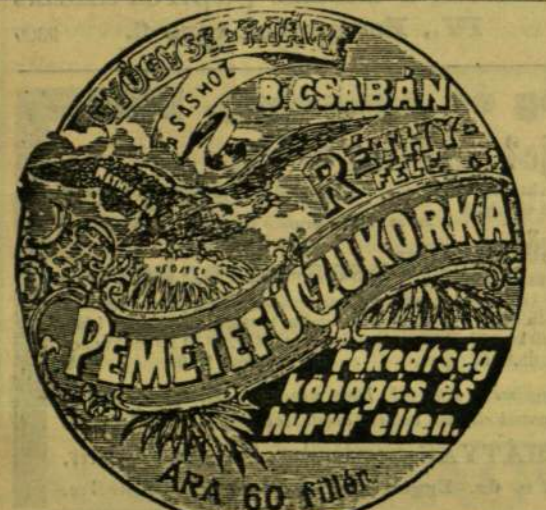

GRÓF RÁDAY GEDEON.

megfizetted. Loptam egy tinót, eladtam s megfizetted. Nehány hét múlva jött a pandur. No Bajdor, baj van! Megtudták, hogy tinót loptál, hanem ha ide adsz 100 forintot, elsímitjuk a dolgot. Ekkor loptam egy ökröt; eladtam s újra fizetted. — Alig múlt el három, vagy négy hét, újra jött a pandur. No Bajdor, most már igazán nagy baj van ám! A főkapitány úr is megtudta a dolgot; de ha 300 forintot fizetsz, akkor aztán igazán nem kell félned semmitől sem. Most már négy ökröt loptam, annak az árát fizetted oda. Ezek hajtottak bele engem a bűnbe.

Így került vád alá a «híros város» főkapitánya, a ki aztán a szegedi várbörtönben nadrágszija felakasztotta magát. Hogy fiatal ember volt

ESZMÉNYI KEBEL
Érhető el a Filiales orientales által, Batió gyógyszerházaól Párisban, Passage Vendéau 5. az e-cyédülű szer, mely két hónap alatt és a nélkül, hogy az egészségnék ártana, az aszsonyi kebel fejlődését, valamint a kebel időmatnak szilárdságot biztosítja. Egy üveges ára használati utasítással együtt 3 forint. Kaktár: Török József, Budapest, Király-utca 12. sz. 8442

GRAND PRIX PARIS 1900
CHOCOLAT SUCHARD CACAO
TISZTASÁGÉRT KEZESKEDEM KITÜNŐ MINŐSÉG.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Kitüntető. Alapítva 1879-ben. Karácsonyi ajándék

A legszébb, legalkalmasabb és legizlésebb egy életnagyságu arczkép, mert örök becsé van és egyszerűen szobrászati, továbbá előnyös egészségügyi, születésnap, vagy egyéb alkalmi és ünnepi ajándéknak szolgál, de ugy is mint örökös emlék (különösen megholtakra) jóírtó alkalmas. Ezeket az arczképeket bármilyen bekiűűtő fénykép után a legfinomabb kivitelben készítenek el. Nagysága 40:50 cm., ára 3 frt.

Há hasonlatosságért és tartósságért keszedem. A fényképet szírtelen állapotban küldöm vissza. A képet 10 nap alatt elkészítem. (Karácsonyi ajándékú szírt képeket tessék minél előbb megrendelni.)
Bodascher Siegfried, kitüntető arczképfestészeti műintézet. Bécs, II., Praterstrasse 61.

SERRAVALLO 8984
CHINA-BORA VASSAL
kitűnő helyreállító szer gyöngék, vérszegénység és labdadózók számára. Ajánlja és használva orvosi kitűnőségeket. 1000-nél több orvosi elismeréssel.
Kitűnő íz.
Küüntetve több arany és ezüst éremmel.
Árak: 1/2 literes üveg K 2.40, 1 literes üveg K 4.40.
Kapható minden gyógyszerertárban.
Serravallo J. gyógyszer. Triestben.

Évtizedek óta nagy sikerrel használtatik
csusz és köszvény ellen
a KRIEGNER-féle
REPARATOR
Törvényesen védve!
A Szt. Rókus-kórházban 136 eset közül 129 esetben teljes gyógyulást eredményezett.
Nagy üveg ára 2 kor.
Kis 1
Kapható a gyógyszerertárakban.
Utánzatok ellen törvényesen védve.

Legtökéletesebb arcztisztító és szépitőszerek:
Hatásuk csodás
Akácia-crème.
E világhírű akácia-arczenőcs nem ártalmas: sem ölmot, sem higanyt nem tartalmaz; minden arcot ádit, frissít és szépit.
Törvényesen védve.
Akácia-crème 2 korona
Akácia-puder 1
Akácia-szappan 1

Vérszegénység, étvágytalanság, sápkór, idegesség gyógyítására és gyenge gyermekek erősítésére a leghatásosabb készítmény a KRIEGNER-féle Tokaji china vasbor
E nagyon kellemes ízű ital kiváló sajátosságait az ország egészségügyi tanács is méltatta s ajánlása a belügyminiszterium engedélyvel látta el.
Nagy üveg ára 6.— kor.
Kis 3.20

Főraktár: **KRIEGNER GYÖRGY**
„Korona gyógyszerháza“ Budapest, VIII., Kálvin-tér.
Kapható gyógyszerertárakban, de tessék mindig határozottan KRIEGNER-félet kérni.